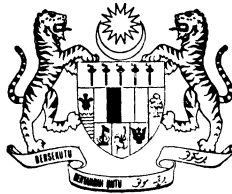

**Jilid III
Bil. 31**

**Hari Isnin
31hb Oktober, 1977**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

**DEWAN RAKYAT
*HOUSE OF REPRESENTATIVES***

**PARLIMEN KEEMPAT
*Fourth Parliament***

**PENGGAL KETIGA
*Third Session***

KANDUNGANNYA

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 3409]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1978 [Ruangan 3441]

USUL:

Anggaran Pembangunan, 1978 [Ruangan 3441]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEEMPAT

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATUK HAJI NIK AHMED KAMIL, D.K.,
P.M.N., S.P.M.K., S.J.M.K.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATUK HUSSEIN BIN
ONN, D.K. (Johor) (Sri Gading).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pelajaran, DATO SERI DR.
MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K. (Kubang Pasu).

Yang Berhormat Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK LEE SAN CHOON, S.P.M.J.,
K.M.N. (Segamat).

„ Menteri Perhubungan, TAN SRI V. MANICKAVASAGAM, P.M.N., S.P.M.S.,
(Pelabuhan Kelang).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK HAJI MOHD.
ASRI BIN HAJI MUDA, S.P.M.K., S.P.D.K. (Nilam Puri).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATUK SERI HAJI HAMZAH BIN
DATUK ABU SAMAH, S.M.K., S.I.M.P., S.P.D.K. (Temerloh).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TAN SRI ONG KEE HUI,
P.M.N., P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).

„ Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI
BIN SHAFIE, P.M.N., S.I.M.P., S.P.D.K., (Lipis).

„ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATUK HAJI
ABDUL GHANI GILONG, S.P.D.K., J.P. (Kinabalu).

„ Menteri Kesihatan, TAN SRI LEE SIOK YEW, P.M.N., S.P.M.S., P.J.K.
(Ulu Langat).

„ Menteri Undang-undang, TAN SRI DATUK HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF,
P.M.N., S.P.D.K., S.P.M.J. (Tenggaroh).

„ Menteri Kebajikan Am, DATO HAJJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI,
D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Penerangan, DATUK AMAR HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.A.,
P.G.D.K. (Samarahan).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI ALI BIN HAJI AHMAD, S.P.M.J. (Pontian).

„ Menteri Luar Negeri, Y.M. TENGKU DATUK AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ
BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bahru).

- Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam, DATUK HAJI MOHAMED BIN YAACOB, S.P.M.K., P.G.D.K., S.M.T. (Tanah Merah).
- „ Menteri Perumahan dan Kemajuan Perkampungan, DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Ulu Selangor).
- „ Menteri Perusahaan Utama, DATUK MUSA BIN HITAM, S.P.M.J. (Labis).
- „ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, P.S.M., S.P.M.K. (Ulu Kelantan).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK ABDUL SAMAD BIN IDRIS, J.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- „ Menteri Kerajaan Tempatan dan Wilayah Persekutuan, TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M. (Bagan Datok).
- „ Menteri Tak Berpotfolio, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, TAN SRI DATUK SYED NASIR BIN ISMAIL, P.M.N., D.P.M.J., D.P.M.P., J.M.N., P.I.S. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, DATO' SHARIFF AHMAD, D.I.M.P., J.M.N. (Jerantut).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATUK SERI MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., K.M.N. (Pulai).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DATO HAJI MUSTAPHA BIN HAJI ABDUL JABAR, D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Sabak Bernam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATUK CHAN SIANG SUN, J.S.M., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, TUAN MOKHTAR BIN HAJI HASHIM (Tampin).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.D.K. (Kota Setar).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN RICHARD HO UNG HUN (Lumut).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DR. SULAIMAN BIN HAJI DAUD, J.B.S. (Santubong).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN PAUL LEONG KHEE SEONG (Taiping).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kemajuan Perkampungan, DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DR. GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK SERI DR. NEO YEE PAN (Muar).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Perhubungan, TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).

„ Timbalan Menteri Undang-undang, TUAN RAIS YATIM (Jelebu).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, TUAN S. SUBRAMANIAM (Damansara).

„ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).

„ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TUAN K. PATHMANABAN, K.M.N. (Telok Kemang).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN LEW SIP HON, J.M.N., K.M.N. (Shah Alam).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN ABDUL MANAN BIN OTHMAN, P.P.T. (Kemaman).

„ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN MUSTAPHA *alias* HASSAN BIN ALI (Kuala Trengganu).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerajaan Tempatan dan Wilayah Persekutuan, DR. LING LIONG SIK (Mata Kuching).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kemajuan Perkampungan, TUAN MOHD. ZAHARI BIN AWANG (Kuala Krai).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN PATRICK ANEK UREN (Bau-Lundu).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN (Besut).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perhubungan, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN JAWAN ANAK EMPALING (Rajang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertahanan, DATO' ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J. S.M.J., A.M.N. (Batu Pahat).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN HAJI EMBONG BIN YAHYA, A.M.N. (Ledang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, TUAN HAJI ABDUL WAHAB BIN YUNUS, P.J.K. (Dungun).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK SAADUN BIN MUHAMMAD NOH (Panti).

„ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).

„ TAN SRI ABDUL AZIZ BIN YEOP AL-HAJ, P.S.M. (Padang Rengas).

„ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Alor Gajah).

„ DATUK PATINGGI TAN SRI (DR.) HAJI ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB, D.P., P.M.N., S.P.M.J., S.I.M.P., S.P.M.K., S.P.D.K., P.N.B.S. (Payang).

- Yang Berhormat TUAN HAJI ABDUL RASHID BIN HAJI JAIS, A.D.K., A.S.D.K. (Ulu Padas).
 „ DATUK HAJI ABDULLAH AHMAD, S.J.M.K., D.P.M.K., P.N.B.S. (Machang).
 „ TUAN ABDULLAH MAJID, K.M.N. (Raub).
 „ PENGHULU ABIT ANAK ANGKIN, P.P.N. (Kapit).
 „ TUAN ABU BAKAR BIN ARSHAD (Hilir Perak).
 „ TUAN HAJI AHMAD BIN HAJI ITHNIN (Jasin).
 „ PENGIRAN HAJI AHMAD BIN PENGIRAN INDAR, A.S.D.K., A.D.K. (Kinabatangan).
 „ TUAN HAJI AHMAD SHUKRI BIN HAJI ABD. SHUKOR (Padang Terap).
 „ TUAN AJAD BIN O. T. OYONG, A.D.K. (Labuk Sugut).
 „ TUAN A. K. ALIUDDIN (Kimanis).
 „ TUAN ARIFFIN BIN HAJI DAUD (Permatang Pauh).
 „ TUAN AU HOW CHEONG (Telok Anson).
 „ TUAN AZAHARI BIN MD. TAIB, J.S.M., A.M.N., S.M.K., J.P. (Kulim Bandar Bharu).
 „ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM (Batang Padang).
 „ TUAN BUJA BIN GUMBILAI, A.S.D.K. (Tuaran).
 „ DR. CHEN MAN HIN (Seremban).
 „ TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).
 „ TUAN CHIENG TIONG KAI *alias* CHIENG SIE LUNG (Sarikei).
 „ TUAN CHIN HON NGIAN (Rengam).
 „ PUAN CHOW POH KHENG (Selayang).
 „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
 „ TUAN EDWIN ANAK TANGKUN, A.B.S. (Batang Lupar).
 „ TUAN FAN YEW TENG (Menglembu).
 „ TUAN FARN SEONG THAN (Sungei Besi).
 „ DATIN HAJJAH FATIMAH BINTI HAJI ABDUL MAJID, J.M.N., P.I.S. (Semerah).
 „ TUAN HAJI HADADAK BIN HAJI D. PASAUK (Simunjan).
 „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH (Keningau).
 „ TUAN HASHIM BIN GHAZALI (Matang).
 „ DATUK NIK HASSAN BIN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
 „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, P.J.K. (Arau).
 „ DR. HEE TIEN LAI *alias* HEE TEN LAI, A.M.N., P.I.S. (Ayer Hitam).
 „ TUAN HISHAMUDDIN BIN HAJI YAHAYA (Maran).
 „ TUAN JA'AFAR BIN HAMZAH, P.I.S. (Johor Bahru).
 „ TUAN HAJI JAMIL BIN ISHAK, P.J.K. (Tanjong Karang).
 „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).

Yang Berhormat TUAN LATIP BIN HAJI DRIS (Mukah).

- „ TUAN LEE BOON PENG, A.M.N., J.P., P.J.K. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LEO MOGGIE ANAK IROKE (Kanowit).
- „ TUAN LIBEN ANAK KATO *alias* WAIRY LIBEN ANAK KATO (Betong).
- „ TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- „ DR. LIM CHONG EU (Tanjong).
- „ TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AH YING (Padang Serai).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ DATUK PETER LIM PUI HO, P.G.D.K., J.P., B.K. (Sandakan).
- „ DATUK PETER LO SU YIN, P.G.D.K. (Gaya).
- „ TUAN LOH FOOK YEN (Kluang).
- „ TUAN LUKMAN BIN ABDUL KADIR, P.J.K. (Ulu Nerus).
- „ TUAN HAJI MADINA BIN UNGGUT, P.P.N. (Bandau).
- „ DATUK ALBERT MAH, D.M.P.N., K.M.N., P.J.K. (Bukit Bendera).
- „ TUAN MAK HON KAM, A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ TUAN HAJI MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- „ DATUK MOHAMED NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK, O.K.I.S. (Pekan).
- „ TAN SRI HAJI MOHAMED SAID BIN KERUAK, P.M.N., S.P.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMED SOPIEE BIN SHEIKH IBRAHIM, J.M.N. (Kepala Batas).
- „ TUAN MOHD. BAKRI BIN ABDUL RAIS (Parit).
- „ TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).
- „ TUAN MOHD. SALLEH BIN DATUK PANGLIMA ABDULLAH, A.S.D.K., A.D.K. (Silam).
- „ TUAN HAJI MOHD. TAUFECK BIN O. K. K. HAJI ASNEH, B.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH (Bachok).
- „ DATUK ENSKU MUHSEIN BIN ABDUL KADIR, D.P.M.T., J.M.N., P.J.K. (Ulu Trengganu).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L. (Marudu).
- „ DATUK SYED NAHAR BIN TUN SYED SHEH SHAHABUDDIN, D.P.M.K., K.M.N., (Jerlun-Langkawi).
- „ RAJA NASRON BIN RAJA ISHAK, K.M.N., P.J.K. (Kuala Selangor).
- „ TUAN NGAN SIONG HING (Kinta).

Yang Berhormat TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).

„ TUAN OH KENG SENG (Petaling).

„ TOH PUAN OON ZARIAH BINTI ABU BAKAR, A.M.N., A.M.P., P.J.K.
(Kuala Kangsar).

„ TUAN OO GIN SUN, A.M.K. (Alor Setar).

„ TUAN PANG SUI CHEE *alias* ALEX PANG, B.K., A.D.K. (Tawau).

„ TUAN RACHA UMONG, P.B.S. (Limbang-Lawas).

„ TUAN RASIAH RAJASINGAM (Jelutong).

„ TUAN S. SAMY VELLU, A.M.N. (Sungai Siput).

„ TUAN SANUSI BIN JUNID (Jerai).

„ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kuala Kedah).

„ TUAN SHAARI BIN JUSOH, P.P.N. (Kangar).

„ DATUK HAJI SHAFIE BIN ABDULLAH, P.G.D.K., A.M.N., B.C.K., P.B.S., J.P.
(Baling).

„ TUAN SHAMSUDDIN BIN DIN, P.P.N. (Grik).

„ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., J.P. (Balik Pulau).

„ TUAN SIBAT ANAK TAGONG *alias* SIBUT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu
Rajang).

„ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).

„ TUAN HAJI SUHAIMI BIN DATUK HAJI KAMARUDDIN, A.M.N. (Sepang).

„ WAN SULAIMAN BIN HAJI IBRAHIM, S.M.K. (Pasir Puteh).

„ TUAN SULAIMAN BIN HAJI TAIB, A.M.P. (Parit Buntar).

„ TUAN SU LIANG YU (Beruas).

„ DR. TAN CHEE KHOON (Kepong).

„ TUAN TAN CHENG BEE, A.M.N., J.P. (Bukit Mertajam).

„ DATUK JAMES STEPHEN TIBOK, P.G.D.K., A.D.K. (Penampang).

„ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).

„ TUAN WEE HO SOON (Bandar Sibu).

„ TUAN YANG SIEW SIANG, P.B.S. (Miri-Subis).

„ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).

„ TUAN HAJI YUSOF RAWA *alias* HAJI YUSOF BIN HAJI ABDULLAH, J.P.
(Ulu Muda).

„ TENGKU ZAID AL-HAJ BIN TENGKU AHMAD, D.P.M.K., J.M.K., S.M.K. (Pasir
Mas).

„ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).

„ TUAN HAJI ZAKARIA BIN ISMAIL, P.B. (Rantau Panjang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Haji A. Hasmuni bin Haji Hussein.

Penolong Kanan Setiausaha: Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penterjemah Melayu Kanan/Pemangku Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abd. Hamid.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting: Yahya Manap.

Penolong Penyunting: P.B. Menon.

Penolong Penyunting: Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy
Louis Yeoh Sim Ngoh
Abdul Rahman bin Haji Abu Samah
Suhor bin Husin
Amran bin Ahmad
Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof
Margaret Chye Kim Lian
Puan Ng Chong Kin
Puan Kong Yooi Thong
Juliah binti Awam
Supiah binti Dewak
Ismail bin Hassan
Shamsiah binti Mohd. Yusof
Kalsom binti Ghazali

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Isnin, 31hb Oktober, 1977

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan*
Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT
BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAAN

PERDAGANGAN MALAYSIA/CHINA

1. **Tuan Lee Boon Peng** (*di bawah S.O. 24 (2)*)
minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian
menyatakan:—

- (a) apakah kemajuan yang telah dibuat di antara Malaysia dan China semenjak terjalin perhubungan diplomatik di antara kedua-dua buah negara ini dalam bulan Jun 1974;
- (b) berapa banyakkah pelaburan yang telah dibuat oleh China dalam Malaysia; dan
- (c) apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk mengembangkan perhubungan perdagangan antara kedua-dua buah negara ini.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian
(**Datuk Seri Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah**): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sejak tertubuhnya perhubungan diplomatik antara Malaysia dan China pada tahun 1974, banyak kemajuan telah tercapai. Kerajaan China menghormati akan Kemerdekaan dan Kedaulatan Malaysia dan juga menyokong Malaysia di dalam berbagai-

bagai bidang terutama sekali mengenai polisi-polisi Malaysia terhadap kerantauan yang paling kukuh di Asia Tenggara.

Banyak perhubungan dan pertemuan juga telah dibuat antara Ketua-ketua dan Pegawai-pegawai kedua-dua negara di Malaysia dan juga di China. Ini telah mendalamkan lagi persefahaman dalam polisi dan motivasi masing-masing.

Beberapa badan sukan dan kebudayaan China telah membuat lawatan persahabatan ke Malaysia dan kita sebaliknya juga telah menghantar rombongan yang sama ke negara tersebut. Dari itu, bolehlah dikatakan bahawa kedua-dua negara terus menjadi rapat apabila pertalian diplomatik ditubuhkan antara Malaysia dan China.

- (b) Ingin saya menyatakan iaitu Republik Rakyat China tidak membuat sebarang pelaburan di dalam negara ini.
- (c) Perhubungan perdagangan dengan Republik Rakyat China sudah sedia ada sebelum terjalinnya perhubungan diplomatik di antara kedua-dua negara dalam bulan Jun 1974. Mengikut perangkaan yang didapati, jumlah perdagangan Malaysia dengan negara Republik Rakyat China telah bertambah dari 271.1 juta ringgit dalam tahun 1972 kepada 454.7 juta ringgit dalam tahun 1976.

Memandangkan pentingnya Republik Rakyat China sebagai rakan perdagangan kepada Malaysia, Kementerian saya telah mengambil segala

langkah-langkah galakan perdagangan dua hala seperti menghantar rombongan perdagangan ke Pamiran Canton dan di samping itu Kerajaan juga telah menghantar rombongan ke negara tersebut untuk mendapatkan jualan barang-barang dari negara ini seperti hasil kayu-kayan dan kelapa sawit.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri samada beliau sedar tentang sekatan-sekatan yang telah dikenakan ke atas saudagar-saudagar China yang ingin melawat ke Negeri China mengenai hal-ehwal perdagangan, dan jika beliau sedar, apakah tindakan yang Kementerian beliau akan ambil?

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, saya sendiri tidak mendapat lapuran mengenai perkara sekatan ini. Mungkin ini dalam urusan Kementerian yang lain bersabit dengan sebab-sebab yang lain daripada perdagangan.

PERKHIDMATAN PARLIMEN

2. Wan Zainab binti M.A. Bakar (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan samada Kerajaan sedar bahawa Akta Parlimen (L.N. 181 Tahun 1965) yang telah diluluskan oleh Parlimen adalah tidak mengikut kehendak-kehendak Second Schedule of the Parliamentary Service Regulations mengenai jawatan-jawatan yang ditakrifkan sebagai "closed service" tidak memberi apa-apa kelebihan, jika dibandingkan dengan "public service", sebaliknya Second Schedule of the Parliamentary Service Regulations ini adalah bercanggah dengan Scheme of Service, Perkhidmatan Parlimen yang ada sekarang, dan sekiranya ini didapati benar, adakah Kerajaan bersedia untuk menyasat dan meneliti serta memperbaiki dan membetulkan mana-mana yang salah diletakkan pada tempatnya yang benar agar dapat memberi keadilan yang saksama dan wajar memandangkan bahawa Per-

khidmatan Parlimen adalah satu perkhidmatan yang tidak boleh disamakan dengan perkhidmatan awam yang lain di mana setengah-setengah kerjanya memerlukan kepakaran dan specialization. Jika tidak, mengapa.

Menteri Tak Berpotfolio (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak sedar bahawa ada keadaan seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Ahli Parlimen dari Kawasan Tumpat, Kelantan itu. Peraturan-peraturan Perkhidmatan Parlimen 1965 yang disiarkan di bawah Pemberitahu Perundangan Bil. L.N. 181 Tahun 1965 itu adalah peraturan-peraturan yang dibuat menurut kuatkuasa Seksyen 7 Akta Perkhidmatan Parlimen 1963 dan peraturan-peraturan tersebut adalah mengikut kehendak-kehendak Akta dan bukan sebaliknya.

Perkhidmatan ini adalah dianggap setanding dengan lain-lain perkhidmatan "tertutup" di dalam Perkhidmatan Awam keseluruhannya. Berhubung dengan soalan Ahli Yang Berhormat mengenai percanggahan antara "Second Schedule of the Parliamentary Service Regulations" dengan Sekim-sekim Perkhidmatan Parlimen, adalah tidak benar terdapat apa-apa percanggahan yang dimaksudkan itu. Sebenarnya, "Second Schedule" itu sendiri adalah merupakan sekim perkhidmatan bagi jawatan-jawatan dalam Perkhidmatan Parlimen. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Perkhidmatan Parlimen adalah ditadbirkan oleh sebuah Jawatankuasa Penasihat Perkhidmatan Parlimen yang sudah tentunya akan mengambil langkah-langkah tertentu bagi mengatasi apa-apa masalah, sekiranya ada.

MCIS — KOMPOSISI PEKERJA

3. Raja Nasron bin Raja Ishak minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) jumlah bilangan pekerja-pekerja di semua syarikat kepunyaan Malaysia Co-operative Insurance Society (100%

kepunyaannya) menurut pecahan kaum dan jawatannya; dan

- (b) jumlah bilangan pekerja-pekerja di semua syarikat-syarikat kepunyaan MCIS (dengan cara berjoint-venture dengan pihak-pihak yang lain) menurut pecahan kaum dan jawatannya.

Timbalan Menteri Pertanian (Tuan Edmund Langgu anak Saga): Tuan Yang di-

Kaum

Jawatan-jawatan

	Pengurusan	Teknik & pengawasan	Kerani & pekerja berkaitan	Penjualan	Pekerja-pekerja hotel & kilang-kilang	Pekerja-pekerja Am	Jumlah mengikut kaum masing-masing
Bumiputra	7	17	16	0	107	12	159
Cina	2	18	20	0	43	5	88
India	10	19	17	1	65	2	114
Lain-lain	1	3	2	0	8	0	14
Jumlah:	20	57	55	1	223	19	375

Angka-angka ini adalah seperti pada 30hb. September, 1977.

Raja Nasron bin Raja Ishak: Soalan tambahan. Tidakkah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa MCIS ini adalah kepunyaan MCIS 100%; memandangkan kepada jawapan beliau (a) tidak ada kepunyaan MCIS 100%. Jika sedar, tidakkah beliau boleh menerangkan angka-angka yang dikehendaki oleh soalan (a) tadi?

Tuan Edmund Langgu anak Saga: Samada saya menjawab soalan tambahan itu atau tidak, izinkan saya, Tuan Yang di-Pertua, memberi latarbelakang sedikit. Mengenai jawapan (a) pada masa ini memang tidak ada syarikat kepunyaan MCIS 100% kepunyaan sendiri, tetapi pada masa dahulu MCIS pernah mempunyai sebuah syarikat 100% kepunyaan sendiri yang bernama MCIS Holdings Sendirian Berhad, tetapi setelah beberapa bulan didaftarkan syarikat itu telah dibatalkan pendaftarannya.

Pertua,

- (a) Sekarang tidak ada syarikat 100% kepunyaan Malaysian Co-operative Insurance Society.
- (b) Bilangan pekerja-pekerja syarikat kepunyaan MCIS berjoint-venture dengan pihak-pihak lain adalah seperti berikut:

Jawapan kepada pertanyaan (b) adalah berkaitan dengan 3 buah subsidiary company MCIS, joint-venture dengan pihak-pihak lain yang mana MCIS mempunyai controlling share. Subsidiary company yang berkenaan adalah seperti berikut:

- (a) MCIS Safety Sendirian Berhad.
- (b) Hotel Jaya Puri Sendirian Berhad.
- (c) Omanco Holdings Sendirian Berhad (Syarikat ini belum lagi mempunyai pekerja-pekerja).

Tuan Mohd. Sopiee bin Sheikh Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri itu memberi bayangan setakat manakah angka-angka ini membayangkan pembahagian antara kaum di dalam bilangan ahli-ahli syarikat MCIS ini? Saya suka bertanya adakah maklumat berkenaan berapakah ahli co-operative ini dan

pembahagian ahli-ahli ini mengikut keturunan dan setakat manakah bilangan pekerja itu membayangkan pembahagian yang terdapat antara anggotanya, sebab angka-angka yang menunjukkan satu kaum nampaknya membolot atau mendapat bahagian yang lebih besar daripada pekerja lain? Ini adakah timbul kerana banyak ahli-ahli daripada bangsa itu atau kaum itu, tetapi saya rasa sebaliknya pula orang Melayu menjadi anggota yang ramai dalam MCIS ini? Kalau betul bumiputra ramai menjadi ahli dalam MCIS kenapa pula bilangan bumiputra tak begitu ramai membayangkan bilangan pekerja dalam syarikat itu?

Tuan Edmund Langgu anak Saga: Tuan Yang di-Pertua, saya minta notis kepada soalan ini.

Raja Nasron bin Raja Ishak: Di dalam menjawab soalan (b) kali yang kedua, Timbalan Menteri ada menyebut berkenaan dengan Hotel Jaya Puri dan angka bumiputra adalah 107 orang. Dapatlah beliau menerangkan kerana dalam soalan saya, saya meminta supaya angka-angka itu menurut pecahan kaum dan jawatannya. Dari itu adakah beliau dapati di dalam jawapan yang diberikan kepada beliau itu benar dan sedar bahawa hanya 10% bumiputra yang memegang jawatan executive di Hotel Jaya Puri? Jika sedar, bolehkah beliau beri pengakuan untuk siasat dan memperbaiki keadaan itu?

Tuan Edmund Langgu anak Saga: Tuan Yang di-Pertua, saya tak sedar.

Tuan Sanusi bin Junid: Tuan Yang di-Pertua, dapatkah Timbalan Menteri beri senarai nama-nama individu ataupun syarikat-syarikat yang telah berkongsi dengan MCIS di dalam syarikat-syarikat kerabat tadi?

Tuan Edmund Langgu anak Saga: Tuan Yang di-Pertua, yang mana saya telah jawab itulah yang saya diberitahu dalam perkara ini. Jadi, saya rasa kalau perlu Yang Berhormat itu boleh membuat soalan dengan secara bertulis.

Tuan Mohd. Sopiee bin Sheikh Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, saya suka bertanya kepada Timbalan Menteri samada dengan angka-angka yang telah disebutkan oleh beliau tadi sesuai dengan dasar sekarang yang terdapat tentang pembahagian pekerja-pekerja menurut bilangan kaum dalam MCIS sekarang ini. Adakah menurut dasar yang terdapat waktu ini ataupun belum lagi sesuai dengan dasar itu?

Tuan Edmund Langgu anak Saga: Tuan Yang di-Pertua, mengikut angka-angka yang diberikan kepada saya didapati bumiputra di sini ada mempunyai lebih 42%. Saya rasa ini adalah memuaskan.

SEKTOR SWASTA DALAM PEMBANGUNAN EKONOMI ASEAN

4. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Luar Negeri menyatakan:—

- (a) apakah langkah-langkah yang telah diambil hingga kini oleh Kerajaan untuk membolehkan Sektor Swasta memainkan peranan yang positif dan bermakna dalam pembangunan ekonomi ASEAN;
- (b) sekiranya sektor swasta di dalam dua atau tiga buah negara ASEAN mendapati sesuatu projek-projek sebagai mungkin dan mengemukakan kepada Kerajaan masing-masing untuk mendapatkan layanan istimewa, adakah permintaan seperti itu akan diberi pertimbangan simpati; jika ya, berapa cepatkah; dan
- (c) adakah wujud sebuah jentera pada masa ini untuk menyemak cadangan-cadangan seperti itu, atau adakah ia akan diserahkan kepada Sekretariat ASEAN

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Zakaria bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua,

(a) Kerajaan adalah bertanggungjawab untuk menganjurkan kerjasama ekonomi yang

lebih rapat lagi di antara negara-negara ASEAN. Dalam hal ini sektor swasta adalah digalakkan untuk memainkan peranan yang lebih aktif dalam mewujudkan kerjasama ekonomi yang lebih rapat terutama kerjasama dalam bidang perusahaan bersama ASEAN. Kerajaan telah mengadakan swop arrangement sebanyak US\$100 juta untuk mengadakan kemudahan swop jangka pendek bagi negara-negara ahli peserta ASEAN yang menghadapi masalah sementara liquidity antarabangsa. Garis-garis panduan mengenai industrial complementation untuk sektor swasta dalam ASEAN adalah sedang dirangka dan kumpulan pakar-pakar mengenai garis-garis panduan tersebut akan mengadakan mesyuaratnya di Kuala Lumpur tidak berapa lama lagi. Perbincangan dengan sektor swasta juga telah kerap diadakan untuk menyediakan senarai barang-barang untuk preferential tariff concession. Kerajaan juga akan mengadakan dialog dengan Dewan Perniagaan dan Perusahaan Kebangsaan dari semasa ke semasa untuk membincangkan perkara yang mempunyai faedah bersama berhubung dengan kerjasama ekonomi ASEAN.

(b) Dari segi prinsipnya, dua atau lebih negara-negara boleh menentukan sesuatu projek itu sebagai projek yang viable dan memohon negara-negara peserta untuk mendapatkan preferential treatment bagi hasil pengeluaran projek-projek seumpama itu. Sekiranya Malaysia adalah peserta dalam projek tersebut, Kerajaan akan memberi pertimbangan yang wajar ke atas permohonan untuk mendapatkan preferential treatment kepada barang-barang keluarannya. Masa untuk menentukan keputusan tersebut akan bergantung kepada kesan-kesan yang mungkin timbul ke atas perusahaan-perusahaan yang sedia ada yang mana dalam setengah-setengah kes akan memerlukan kajian yang mendalam dan akan mengambil masa.

(c) Satu-satu projek untuk complementation di antara negara-negara ASEAN akan terlebih dahulu ditimbang oleh Jawatankuasa mengenai perusahaan, tenaga dan kuasa.

Walaupun bagaimanapun, Jabatan-jabatan Kerajaan dan Perbadanan-perbadanan yang berkenaan akan dipanggil berbincang mengenai perkara-perkara yang berkaitan dengan mereka. Sekiranya projek itu akan ditempatkan di Malaysia ianya akan diteliti oleh jentera Kerajaan yang sedia ada sekarang seperti mana projek-projek lain yang diusahakan oleh pelabur-pelabur asing di Malaysia.

SIDANG KEMUNCIAK ASEAN

5. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah reaksi negara-negara lain seperti United Kingdom, India dan lain-lain terhadap Sidang Kemuncak ASEAN yang diadakan pada bulan Ogos lalu dan samada negara-negara tersebut dijemput sebagai pemerhati sama sepertimana New Zealand, Australia dan Jepun.

Tuan Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, Sidang Kemuncak ASEAN yang telah berlangsung di Kuala Lumpur pada 4—5 Ogos, 1977, itu pada keseluruhannya telah mendapat sambutan baik dari negara-negara lain termasuklah negara-negara yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Ianya telah diberi perhatian sebagai satu usaha yang menggalakkan bagi ASEAN untuk menjayakan konsep kerjasama serantau itu. Antara lain-lain, keutamaan yang diberi oleh ASEAN terhadap pelaksanaan rancangan-rancangan ekonomi seperti penubuhan projek-projek perindustrian ASEAN dan pelaksanaan peraturan perdagangan istimewa antara negara-negara ASEAN itu telah mendapat perhatian sebagai satu usaha yang positif oleh ASEAN untuk mencapai objektifnya. Perjumpaan di antara Ketua-ketua Kerajaan ASEAN dengan Ketua-ketua Kerajaan Australia, Jepun dan New Zealand itu diadakan dalam konteks bagi memperkukuhkan lagi kerjasama yang telah berjalan di antara ASEAN dan negara-negara tersebut itu. Patutlah juga difahamkan bahawa mereka bukanlah dijemput sebagai pemerhati kepada Sidang Kemuncak ASEAN tetapi dijemput menyertai perjumpaan-perjumpaan

dengan Ketua-ketua Kerajaan ASEAN sebaik-baik sahaja tamat Sidang Kemuncak tersebut. Dalam konteks ini, negara-negara lain tidaklah diundang.

ZINA/KHALWAT — UNDANG-UNDANG TERHADAP ORANG BUKAN ISLAM

6. Tuan Ariffin bin Haji Daud minta Menteri Undang-undang menyatakan samada Kerajaan bercadang mengadakan undang-undang untuk membolehkan mereka yang bukan Islam yang berzina atau berkhawat dengan orang-orang Islam didakwa juga sepertimana yang dikenakan kepada orang-orang Islam. Jika ada, bila, dan jika tidak, mengapa.

Menteri Undang-undang (Tan Sri Datuk Haji Abdul Kadir bin Yusof): Tuan Yang di-Pertua, soalan ini telah banyak kali ditimbulkan pada masa yang lepas dan saya tidak dapat mencari masa dan bilangan soalan itu. Dan saya jawab sekali lagi iaitu Kerajaan masa ini tidak bercadang mengadakan undang-undang untuk menjadikan kesalahan bagi mereka yang bukan Islam yang berzina atau berkhawat dengan orang-orang Islam kerana bidang kuasa untuk membuat undang-undang sedemikian adalah di bawah kuasa Kerajaan Negeri menurut Senarai 2 pada Jadual ke 9 Perlembagaan Persekutuan dan bukanlah kuasa Kerajaan Persekutuan. Undang-undang yang berkaitan dengan zina dan khalwat adalah undang-undang yang terkandung di dalam undang-undang pentadbiran Ugama Islam yang ditubuhkan di tiap-tiap negeri untuk mentadbirkan hukum Islam di negeri itu dan melibatkan langkah-langkah dan bukti perbicaraan yang berlainan. Undang-undang Syarak seperti itu tidaklah boleh dikuatkuasa terhadap orang yang bukan Islam.

Tuan Lukman bin Abdul Kadir: Yang Berhormat Menteri mengatakan bahawa undang-undang Syarak di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri. Apa yang saya hendak minta

faham iaitu sebagaimana yang dikemukakan dalam soalan ini juga iaitu mengenai orang-orang yang bukan Islam adakah tidak boleh Kementerian yang berkenaan membuat undang-undang bagi orang-orang yang bukan Islam Yang tidak kena-mengena dengan bidang hukum Syarak yang di bawah kuasa Kerajaan Negeri? Perkara ini sudah banyak kali timbul dan jawapannya lebihkurang sama sahaja.

Tan Sri Datuk Haji Abdul Kadir bin Yusof: Adakah soalan itu mencadangkan diadakan satu moral law untuk undang-undang am bagi semua tidak kira Islam atau bukan Islam? Adakah itu soalnya?

Tuan Lukman bin Abdul Kadir: Tuan Yang di-Pertua, maksud soalan saya mengenai Islam dibuat undang-undang di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri, ertinya mengenai hukum-hukum Islam. Apa yang saya hendak tahu ialah mengenai orang-orang bukan Islam yang melakukan kesalahan dengan orang-orang Islam yang Kerajaan Negeri tidak boleh membuat undang-undang seperti ini. Maka undang-undang seperti ini bagi tujuan orang-orang bukan Islam ini tidak bolehkah di bawah Kementerian ini atau dimasukkan dalam bidang kuasa Kementerian ini membuat undang-undang bagi boleh dihukum sama orang bukan Islam.

Tan Sri Datuk Haji Abdul Kadir bin Yusof: Saya khuatir Perlembagaan melarang Kerajaan Persekutuan untuk membuat undang-undang seperti ini.

LEMBAGA PERUMAHAN KEBANGSAAN

7. Tuan Ngan Siong Hing minta Menteri Perumahan dan Kemajuan Perkampungan menyatakan:

- (i) samada Kerajaan akan menimbangkan untuk membentuk sebuah Lembaga Perumahan Kebangsaan untuk mendirikan rumah-rumah harga murah

bagi mereka-mereka yang tidak berada dan golongan berpendapatan rendah;

- (ii) samada sebarang langkah telah diambil oleh Kementerian beliau untuk mengkaji masaalah penyewaan di peringkat kebangsaan; dan
- (iii) samada Kementerian beliau akan mengambil langkah untuk membuat Pelan Induk bagi memodenkan kampung-kampung baru.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kemajuan Perkampungan (Tuan Mohd. Zahari bin Awang): Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat tentu masih ingat bahawa pertanyaan yang lebih kurang sama telah berkali-kali diberi jawapan dalam Dewan yang mulia ini. Walau bagaimanapun seperti yang telah dijelaskan pada masa-masa lalu, buat masa ini penubuhan sebuah Lembaga Perumahan Kebangsaan sebagaimana yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu adalah dirasakan tidak perlu sekarang ini kerana Kerajaan telahpun sedia ada beberapa agensi-agensi tersendiri di peringkat Kebangsaan dan Negeri untuk melaksanakan pembinaan rumah-rumah.

Mengenai soalan bahagian kedua Ahli Yang Berhormat itu Kementerian saya ada memberi kerjasama kepada Jawatankuasa Mengkaji Akta Kawalan Sewa yang sedang menyediakan laporannya untuk pertimbangan Kerajaan. Meskipun bidang tugasnya itu terhad, pertimbangannya adalah juga berdasarkan masaalah penyewaan keseluruhannya. Bagi menjawab bahagian ketiga adalah ditegaskan sekali lagi seperti yang telah dihuraikan di dalam dokumen Rancangan Malaysia Ketiga Bab I, usaha-usaha Kerajaan bagi memajukan perkampungan-perkampungan adalah secara menyeluruh, di samping layanan-layanan yang tertentu diberi kepada kawasan-kawasan yang dianggap memerlukannya. Dalam keadaan yang terkemudian ini, Kementerian saya juga memainkan peranannya, terutama di kampung-kampung baru yang sedang mengalami masaalah keselamatan dan yang masih terbiar dan mundur.

Untuk mencapai tujuan tersebut dua langkah serentak telah dimajukan:

- (i) Pertama, Kerajaan-kerajaan Negeri yang berkenaan telah diminta membuat rancangan-rancangan mereka sendiri bagi memodenkan kampung-kampung baru yang mereka anggap perlu diutamakan dan Kementerian saya pula memberi bantuan yang sewajarnya untuk memperbaiki keadaan infrastruktur kampung-kampung tersebut.
- (ii) Langkah kedua ialah dengan menjalankan satu penyelidikan mendalam bermula dengan sekurang-kurangnya 12 buah kampung-kampung baru dan kampung tradisional di dalam sekurang-sekurangnya 8 buah negeri di seluruh Malaysia. Penyelidikan ini telah dilaksanakan oleh Kementerian saya dengan kerjasama Kerajaan-kerajaan Negeri yang berkenaan serta agensi-agensi Kerajaan Pusat seperti Majlis Keselamatan Negara, Yunit Perancangan Am, dan Sosio Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri, Lembaga Perpaduan Negara serta Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan. Tujuan penyelidikan tersebut adalah untuk mengkaji dengan lebih mendalam masaalah-masaalah sosio-ekonomi dan keselamatan yang dihadapi di peringkat kampung-kampung tersebut Jawatankuasa penyelidikan yang berkenaan akan mencadangkan bagaimana masaalah-masaalah tersebut dapat diselesaikan untuk memupuk perpaduan Negara dan objektif-objektif yang terkandung di bawah Rancangan Malaysia Ketiga. Samada Pelan Induk untuk kampung-kampung baru dan kampung tradisi yang berdekatan akan diadakan adalah tergantung kepada laporan-laporan yang sedang disediakan itu untuk mendapat pertimbangan Kerajaan Kelak.

Oleh kerana Lapuran belum lagi disiapkan untuk pertimbangan Kerajaan maka saya tidak dapat memberitahu pendapat serta keputusan yang telah dicapai.

Namun demikian, Jawatankuasa Teknikal dijangka akan menyiapkan semua lapuran itu pada awal tahun 1978, untuk pertimbangan nanti.

Tuan S. Samy Vellu: Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berkata Kerajaan akan mengkaji satu lapuran atas masaalah kampung-kampung baru. Bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu Dewan ini bilakah lapuran itu akan siap dan bilakah masanya kita boleh mengambil tindakan untuk memperbaiki keadaan-keadaan yang ada di dalam tiap-tiap kampung baru?

Tuan Mohd. Zahari bin Awang: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana saya sebutkan tadi, lapuran itu akan disiapkan pada awal tahun 1978, dan selepas itu kita akan membincangkan selanjutnya.

Dr. Chen Man Hin: Saya menerima aduan daripada penduduk-penduduk di kampung-kampung baru yang mengatakan banyak lagi orang di sana tidak mendapat hakmilik tanah (land titles) sehingga sekarang. Bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu di sini, berapa peratuskah penduduk-penduduk di kampung baru yang telah mendapat hakmilik tanah dan kalau sekiranya peratusnya kurang bilakah boleh diberi 100%?

Tuan Mohd. Zahari bin Awang: Tuan Yang di-Pertua, mengenai soalan angka itu, saya minta notis.

PESERTA-PESERTA FELDA

8. **Tuan S. Samy Vellu** minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan samada beliau sedar bahawa perasaan

yang kurang menyenangkan dan tidak berpuashati kini terdapat di kalangan peserta-peserta itu dapat menyelesaikan pembayaran balik premium-premium mereka kepada Kerajaan dan menjadi pemilik tanah. Mengapakah penyata kira-kira bayaran balik dan yang terhutang dari mereka tidak diberikan kepada peserta-peserta itu.

Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dr. Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar bahawa perasaan yang kurang menyenangkan dan tidak puas hati terdapat di kalangan peserta-peserta FELDA oleh kerana Kerajaan ataupun FELDA tidak menerangkan penyelesaian pembayaran balik premium-premium kepada peneroka-peneroka. Dan saya ingin menafikan kenyataan Yang Berhormat itu yang mengatakan bahawa Kerajaan ataupun FELDA tidak menerangkan penyata kira-kira bayaran balik kepada peserta-peserta FELDA. Semua peneroka-peneroka Rancangan FELDA yang mana kira-kira pembangunan telah ditutup dan pinjaman mereka telah dapat ditentukan adalah diberitahu kedudukan pinjaman mereka. Mereka diberi penyata pinjaman yang disediakan oleh komputer tiap-tiap suku tahun menunjukkan jumlah yang telah dibayar dan baki yang terdapat pada penghujung tiap-tiap suku tahun itu. Penyata ini telah dikeluarkan kepada mereka sejak tahun 1976 lagi. Sebelum itu penyata ini telah dikeluarkan tiap-tiap tahun. Penyata hutang yang dikeluarkan tiap-tiap suku tahun itu adalah tambahan kepada penyata senarai pendapatan peneroka yang dikeluarkan pada bulan semasa menentukan pendapatan bulanan peneroka. Penyata bulanan ini ada menunjukkan jumlah potongan bayaran pinjaman dan lain-lain bayaran yang peneroka terhutang kepada FELDA dan Kerajaan. Peneroka-peneroka yang mana kira-kira pembangunan belum lagi ditutup tidaklah dapat diberi penyata-penyata yang sedemikian tetapi sungguhpun demikian rancangan-rancangan ada diberi penyata perbelanjaan yang telah dibuat pada tiap-tiap tahun untuk memberi maklumat mengenai

kos yang telah dikeluarkan bagi rancangan yang berkenaan.

Tuan S. Samy Vellu: Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, di dalam kawasan saya di Sungai Siput ada tiga sekim Rancangan Tanah FELDA yang mana saya menerima lapuran daripada peserta-peserta hingga sekarang ini mereka tidak dapat satu lapuran kira-kira daripada Kerajaan atau daripada FELDA sendiri. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menyasiat atas perkara ini?

Dr. Sulaiman bin Haji Daud: Saya sedia menunggu kenyataan daripada Yang Berhormat dan saya akan membuat satu penyiasatan.

BELIA MALAYSIA — PERTUKARAN DENGAN NEGARA LUAR

9. Datin Hajjah Fatimah binti Haji Abdul Majid minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan, setakat ini berapa buah negarakah yang telah membuat pertukaran belia dengan Malaysia.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Saadun bin Muhammad Noh): Tuan Yang di-Pertua, setakat ini rancangan pertukaran belia yang dianjurkan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan adalah dengan negara-negara seperti berikut:—

- (i) Canada
- (ii) Antara negara-negara ASEAN iaitu Filipina, Indonesia, Singapura, Thailand dan dengan Jepun secara pengembaraan kapal.
- (iii) Negara Filipina — ini satu rancangan tambahan berasingan daripada kunjungan dengan kapal di atas.

ANGKATAN TENTERA MALAYSIA — KEKUATAN

10. Datuk Haji Shafie bin Abdullah minta

Menteri Pertahanan menyatakan adakah kekuatan Angkatan Tentera kita hari ini memadai untuk menentang sebarang pencerobohan dari sebarang kuasa luar dan jika tidak, adakah Kerajaan bercadang hendak menambahkan kekuatan supaya kelak akan dapat menenteramkan kebimbangan rakyat di dalam negara ini terhadap sebarang ancaman sekiranya berlaku.

Timbalan Menteri Pertahanan (Tuan Mokhtar bin Haji Hashim): Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan ini adalah berbentuk “hypothetical” dan oleh yang demikian, jawapan yang tepat tidaklah dapat saya berikan. Walau bagaimanapun, untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat bentuk dan kekuatan satu-satu Angkatan Tentera termasuk angkatan tentera kita pada umumnya adalah berdasarkan pada ancaman-ancaman pada satu-satu ketika, yang mungkin timbul, dan kajian ancaman ini adalah dibuat dari masa ke semasa.

Dalam menentukan bentuk dan kekuatan Angkatan Tentera Malaysia, kajian ancaman ini telah juga dijadikan asas, tetapi, ini tidaklah pula bermakna bahawa Angkatan Tentera kita dibentuk untuk menentang semua ancaman yang mungkin timbul kerana kalau demikian, maka perbelanjaan negara di dalam bidang pertahanan amatlah besar dan akan menjejaskan perbelanjaan di dalam perkhidmatan sosial dan pembangunan.

Oleh yang demikian, di dalam perencanaan kekuatan Angkatan Tentera kita, unsur-unsur risiko terpaksa diterima dan risiko-risiko ini dikurangkan melalui tindakan-tindakan awam, politik dan hubungan antarabangsa.

Walaupun apapun yang telah saya sebutkan tadi, dalam keadaan sekarang Angkatan Tentera kita adalah senantiasa bersedia menentang ancaman bersenjata dari luar atau dari dalam negeri, kerana Angkatan Tentera kita adalah terlatih, mempunyai alat-alat yang cukup dan semangat yang tinggi, di samping mempunyai sikap yang sihat dan kesedaran

terhadap tugas utama mereka untuk mempertahankan kedaulatan negara.

MINYAK TANAH KEKURANGAN DI SABAH

11. Tuan A.K. Aliuddin minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan apakah sebab-sebab sering berlakunya kekurangan minyak tanah terutama sekali di kawasan-kawasan pendalaman Negeri Sabah walaupun pihak Kementerian ini telah mengambil langkah-langkah tertentu bagi mengatasi masalah itu dan samada benar terdapat sedikit penyeludupan minyak tanah keluar dari negeri itu memandangkan harga minyak tanah adalah terlalu tinggi di negeri-negeri yang berkenaan.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian adalah memandang berat kepada masalah mendapatkan bekalan minyak tanah yang mencukupi yang masih didapati berlaku di beberapa tempat di negara ini termasuklah di negeri Sabah. Mengikut siasatan-siasatan yang dijalankan oleh pegawai-pegawai Bahagian Penguatkuasa, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, adalah didapati yang masalah-masalah kekurangan bekalan tersebut berlaku secara "isolated" ataupun berasingan dan tidak di seluruh tempat-tempat dan sesuatu kawasan pada sesuatu masa.

Dari kajian-kajian yang dibuat, kekurangan tersebut adalah, di antara lain, disebabkan oleh beberapa faktor, di antaranya kesulitan pengangkutan dan kelewatan hantaran di peringkat pemborong-pemborong dan peruncit-peruncit. Ini mungkin berlaku pada masa musim banjir di mana pengangkutan terpaksa menggunakan sungai. Usaha-usaha telah diambil oleh Kementerian saya untuk mengatasi masalah itu, di antaranya ialah mengarahkan syarikat-syarikat minyak memberi bekalan yang cukup kepada pengedar-pengedar dan

pemborong-pemborong masing-masing pada setiap masa; menasihatkan peruncit-peruncit supaya merancang penjualan, bekalan dan setok simpanan bagi menjamin bekalan yang sentiasa mencukupi, meminta syarikat-syarikat minyak menambahkan jumlah pengedar-pengedar; mengambil tindakan undang-undang terhadap syarikat-syarikat minyak, pemborong, pengedar dan peruncit jika didapati tidak mematuhi syarat-syarat bekalan yang dikenakan ke atas lesen-lesen mereka.

Mengikut laporan yang diterima dari Pegawai Penguatkuasa Kementerian saya di Sabah, tidak ada laporan kesulitan bekalan minyak tanah yang diterima untuk beberapa bulan kebelakangan ini. Sekiranya berlaku kesulitan bekalan dipinta pihak berkenaan berhubung terus dengan Pegawai Penguatkuasa di Sabah supaya dapat segera diatasi masalah ini.

Mengenai samada ada atau tidak sedikit penyeludupan minyak tanah ke luar negeri, sukalah dimaklumkan iaitu Kementerian saya sehingga ini belum mendapat maklumat-maklumat lanjut mengenai perkara tersebut tetapi sekiranya Ahli Yang Berhormat mempunyai bukti-bukti yang cukup mengenai sedikit perkara ini silalah lapurkan kepada pihak yang berkenaan dengan seberapa segera supaya tindakan yang sewajarnya dapat diambil.

Tuan Lukman bin Abdul Kadir: Adakah Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sedar bahawa kadangkala suatu masa minyak tanah ini putus seperti dalam bulan Puasa baharu-baharu ini sibuk minyak tanah putus di Trengganu, dalam kesebukan keputusan minyak tanah itu pihak Penguatkuasa memberi kenyataan dalam akhbar, bahawa minyak tanah tidak putus atau tidak kurang di Trengganu sedangkan orang ramai hendak membeli tidak ada. Jadi, perkara-perkara seperti ini bercanggah dengan kenyataan oleh pihak Penguatkuasa sendiri dengan kenyataan minyak tanah tidak ada? Maka adalah Kementerian yang berkenaan ini akan mengambil tindakan perkara yang berlaku ini.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah:

Saya mendapat lapuran tentang kenyataan yang bertentangan; kenyataan oleh pegawai dan kenyataan sebenarnya. Kalau ada itu, suka saya mendapat ketahui dan tindakan sewajarnya diambil, disiasat samada betul kenyataan yang tidak benar ini dibuat oleh pegawai-pegawai.

Tuan Lim Cho Hock: Tuan Yang di-Pertua, tadi saya datang dari Ipoh ke Kuala Lumpur, saya masuk ke dua buah stesyen minyak tetapi tidak boleh dapat minyak diesel. Tuan Yang di-Pertua, kadang-kadang keadaan itu ada berlaku. Kalau Menteri sedar keadaan itu, apakah langkah Menteri akan ambil?

Tuan Yang di-Pertua: Pertanyaan ini berkenaan dengan minyak tanah Yang Berhormat; tidak bersangkutan dengan diesel.

Tuan Lim Cho Hock: Serupa juga.

Tuan Yang di-Pertua: Minyak tanah dan diesel serupa? (*Ketawa*).

Tuan Lim Cho Hock: Similar.

PRESTASI ASING DAN TEMPATAN DALAM PELABURAN MODAL

12. Tuan Loh Fook Yen minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan prestasi-prestasi bidang swasta (sila beritahu prestasi-prestasi bidang asing dan tempatan berasing-asing) berkenaan dengan (a) pelaburan modal, (b) bilangan kilang-kilang yang dibina, dan (c) bilangan kerja-kerja baru yang diwujudkan bagi tahun-tahun 1975, 1976 dan 1977 (hingga bulan Ogos) dan samada semua ini telah memenuhi matlamat-matlamat Rancangan Malaysia Ketiga, dan jika tidak, sila nyatakan sebab-sebab mengapa.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah:
Tuan Yang di-Pertua,

(a) Pelaburan swasta dalam sektor perkilangan tahun 1975 adalah dianggarkan \$430 juta dan dari jumlah ini \$280 juta adalah modal tempatan dan \$150 juta modal asing. Dalam tahun 1976, pelaburan swasta dalam sektor ini dianggarkan sebanyak \$366 juta di mana modal tempatan merupakan \$242 juta dan modal asing \$120 juta. Perangkaan yang sama untuk 1977 adalah belum diperolehi. Walau bagaimanapun, projek-projek perusahaan yang diluluskan di antara Januari hingga Ogos 1977 mencadangkan melaburkan sebanyak \$346 juta dan daripada ini \$225 juta adalah modal tempatan dan \$121 juta modal asing.

(b) Bilangan projek-projek baru yang ditubuhkan dalam 1975 adalah 224,152 dalam tahun 1976 dan 89 dan 8 bulan pertama tahun 1977.

(c) Pekerjaan baru yang telah diadakan berjumlah 15,000 dalam 1975, 47,600 dalam 1976 dan lebihkurang 16,000 dalam 8 bulan pertama 1977.

Pelaburan modal dalam sektor perkilangan dalam tahun 1976 bertambah sebanyak 11.5%, iaitu kurang dari kadar pertumbuhan matlamat pelaburan modal sebanyak 16.7% setahun di bawah Rancangan Malaysia Ketiga. Pertumbuhan gunatenaga dalam sektor ini sebanyak 11% dalam 1976, walau bagaimanapun melebihi matlamat 7.4% setahun. Keadaan adalah menunjukkan bahawa ianya akan melebihi matlamat dalam tahun 1977. Kekurangan dalam pelaburan modal berbanding dengan matlamat yang dirancang dalam Rancangan Malaysia Yang Ketiga mungkin disebabkan oleh kelambatan kemasukan modal asing kerana kelambatan pemulihan ekonomi negara-negara perindustrian yang besar dan juga kerana sikap waspada pelabur-pelabur tempatan dalam menghadapi ketidak-tentuan keadaan ekonomi dunia.

Dr. Tan Chee Khoon: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya kepada Menteri yang berkenaan. Tadi di dalam jawapannya adakah beliau sedar tentang pelaburan yang ditanam di tanahair kita, tentang kilang-kilang yang dibuka di tanahair kita dan tentang pekerjaan yang diwujudkan oleh kilang-kilang semua diturunkan daripada tahun 1975?

Yang kedua, adakah beliau sedar keturunan atau kekurangan yang disebutkan oleh saya tentang ketiga-tiga perkara ini disebabkan oleh ICA? Kalau tidak, apa sebab pelaburan dan kilang dan pekerjaan semua dikurangkan daripada tahun 1975?

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang saya nyatakan tadi pelaburan di tahun selepas 1976, 1977 saya akui adalah kurang daripada tahun 1975, 1974. Ini sebagaimana yang saya katakan tadi bukanlah oleh kerana sebab-sebab yang lain daripada keadaan kemerosotan ekonomi di dalam negara-negara terutamanya di negara industrialised yang pada masa ini dalam keadaan tidak begitu stabil lagi kedudukan ekonominya. Selagi keadaan ekonomi di negara tersebut tidak bertambah baik maka bilangan pihak-pihak yang datang daripada luar melabur modal di dalam negara ini tentulah masih kurang lagi.

RUMAH PAPAN — MENGADAKAN UNDANG-UNDANG

13. Toh Puan Oon Zariah binti Abu Bakar minta Menteri Kerajaan Tempatan dan Wilayah Persekutuan menyatakan samada beliau akan membuat undang-undang supaya semua rumah khususnya rumah papan dilengkapi dengan pemadam api (fire extinguisher) memandangkan seringnya berlaku kebakaran sejak akhir-akhir ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kerajaan Tempatan dan Wilayah Persekutuan (Dr. Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak berhajat untuk mengadakan satu

undang-undang yang mewajibkan semua rumah kediaman terutamanya rumah-rumah kayu dipasang dengan alat pemadam api oleh sebab ini akan menyusahkan penghuni-penghuninya. Dari perangkaan yang ada didapati bahawa rumah-rumah kediamanlah yang paling kurang dimusnahkan oleh api, sebab pemilik-pemilik rumah sedar akan bahaya api dan mengambil langkah-langkah tertentu mengelakkan perkara ini berlaku kerana ini adalah untuk kebaikan mereka sendiri.

PEMOHON-PEMOHON FELDA

14. Tuan S. Samy Vellu minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan:—

- (i) bilangan pemohon yang masih menunggu untuk menyertai rancangan tanah FELDA;
- (ii) kawasan di mana pemohon-pemohon ini akan ditempatkan; dan
- (iii) bila.

Dr. Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua,

- (i) Pada 15hb. Oktober, 1977 bilangan pemohon yang berjaya dan menunggu memasuki rancangan-rancangan FELDA berjumlah 12,230 orang.
- (ii) Bakal-bakal peneroka ini akan ditempatkan di rancangan-rancangan FELDA yang sedang dalam beberapa peringkat pembangunan di negeri-negeri Pahang, Johor, Negeri Sembilan, Kedah, Perak, Selangor, Trengganu dan Kelantan.
- (iii) Jika kerja-kerja pembangunan di kawasan perkampungan rumah-rumah kediaman dan infrastruktur dapat dijalankan seperti yang dijadualkan adalah dijangkakan kesemua 12,230 orang bakal peneroka ini akan dapat ditawarkan tempat sebelum akhir tahun 1979.

MAS — FOKKER FRIENDSHIP DI SABAH

15. Tuan Mohd. Salleh bin Datuk Haji Panglima Abdullah bertanya kepada Menteri Perhubungan:

- (a) adakah benar bahawa sebuah kapal terbang MAS Fokker Friendship yang berkhidmat di Sabah telah dijual kepada NAZ (New Zealand Air Corporation) dan dengan jualan ini telah mengganggu jadual-jadual penerbangan di Sabah, kiranya benar, mengapa dijual dan adakah dapat apa-apa keuntungan dari jualan ini sedangkan Perkhidmatannya yang sangat-sangat diperlukan di Sabah telah tergendala;
- (b) adakah benar bahawa kapal terbang Boeing 707 yang diguna sekarang dibeli dari QANTAS model 1965 sedangkan masa pembelian itu dibuat pada 1972, kiranya benar, berapakah harganya dan mengapakah dibeli kapal terbang second-hand dan adakah masih ekonomik atas kegunaannya.

Timbalan Menteri Perhubungan (Tuan Mohd. Ali bin M. Shariff): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) MAS merancang untuk meninggikan mutu perkhidmatannya dengan menambahkan penggunaan pesawat B737 untuk menggantikan penggunaan pesawat F27 dengan seberapa yang boleh. Sebagai contoh pada 1hb. April 1977 MAS telah melancarkan perkhidmatan B737 ke Miri yang dahulunya menggunakan pesawat F27. Dengan penukaran ini, perkhidmatan F27 akan dikurangkan.

Selaras dengan rancangan ini, MAS telah menjual sebuah pesawat F27 kepada New Zealand Airline Corporation pada bulan Jun 1977 dengan mendapat keuntungan dan juga tanpa mengganggu jadual penerbangan MAS di dalam negeri Sabah.

(b) Adalah benar bahawa MAS telah membeli pesawat-pesawat B707 model 1965 dari Syarikat QANTAS. Harga pesawat-pesawat B707 itu ialah di antara M\$12,568,750/— hingga M\$15,920,099/—. Keputusan untuk membeli pesawat B707 ini adalah dibuat kerana pada masa itu MAS mahu melancarkan perkhidmatan antarabangsanya. Pesawat yang telah diguna (second-hand) ini dipilih kerana faktor-faktor seperti berikut:—

- (1) Harga sebuah pesawat baru B707 pada tahun itu adalah dalam lingkungan M\$31 juta.
- (2) MAS akan menanggung kerugian sekiranya pelancaran perkhidmatan antarabangsanya ditangguhkan. Jangkamasa tempahan bagi sebuah pesawat baru ialah selama 18 bulan.

Pembeli pesawat B707 yang telah diguna (second-hand) ini adalah tindakan sementara sahaja memandangkan perkembangan pasaran di peringkat antarabangsa dan MAS merancang untuk membeli pesawat berbadan besar seperti DC-10 di kemudian hari. Oleh itu kegunaan pesawat B707 ini adalah untuk memenuhi keperluan MAS bagi sementara sahaja.

HAK ASASI MANUSIA DI MALAYSIA

16. Dr. Chen Man Hin (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Perdana Menteri menyatakan samada semasa lawatan beliau baru-baru ini ke Amerika Syarikat Presiden Carter atau kerajaannya baik secara rasmi atau tidak rasmi telah membangkitkan soal penafian hak-hak kemanusiaan di Malaysia, dan beri butir-butir lanjut.

Perdana Menteri (Datuk Hussein bin Onn): Tuan Yang di-Pertua, semasa lawatan saya ke Amerika Syarikat baru-baru ini, tidak sekalipun Presiden Carter atau Kerajaan membangkitkan soal penafian hak-hak asasi manusia di

Malaysia. Sebaliknya dalam perjumpaan saya dengan Presiden Carter seorang Anggota Kabinetnya telah memuji Malaysia kerana mempunyai imej yang baik di dalam perkara hak-hak asasi manusia dan menyatakan bahawa Malaysia sepatutnya menjadi contoh kepada negara-negara lain. Saya telah juga mengambil kesempatan untuk menerangkan sebab dan tujuan kita meluluskan Akta Keselamatan Dalam Negeri serta peruntukan-peruntukan perlindungan yang ada di dalamnya. Saya yakin bahawa Pentadbiran Amerika Syarikat memahami keadaan yang sebenarnya di negara kita ini.

Tuan Mohd. Sopiee bin Sheikh Ibrahim: Tuan Speaker, waktu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Amerika Syarikat adakah Presiden Carter ataupun Pentadbiran Carter menerangkan sebab apa Amerika Syarikat seperti Malaysia belum atau tidak ada menyer-tai atau mengesahkan Covenant of Civil/Political Rights sebagaimana yang telah digesagesa oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka mahupun Presiden Carter meng-agung-agungkan soal kebebasan asasi ini.

Perdana Menteri: Tidak ada, Tuan Yang di-Pertua.

BAHASA MALAYSIA DI SEKOLAH

17. Tuan Lee Boon Peng (*di bawah S.O. 24*) (2)) minta Menteri Pelajaran menyatakan:—

- (a) samada beliau berpuashati dengan kebolehan yang ditunjukkan oleh penuntut-penuntut Melayu dalam Bahasa Malaysia. Jika tidak, mengapa;
- (b) Mengapakah nampaknya kebolehan penuntut-penuntut bukan Melayu dalam mata pelajaran bahasa adalah lebih baik daripada penuntut-penuntut Melayu; dan
- (c) samada beliau sedar bahawa guru-guru menggunakan ayat-ayat seperti "I panggil you" dan "you datang sini" se-

waktu bercakap dengan murid-murid sekolah.

Menteri Perusahaan Utama (Datuk Musa Hitam): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Saya suka menyampaikan pendapat Yang Berhormat Menteri Pelajaran bahawa ianya sangat berpuashati dengan kebolehan yang ditunjukkan oleh penuntut-penuntut tersebut.
- (b) Pernyataan ini adalah tidak betul. kedudukan sebenarnya ialah bahawa mengikut keputusan Bahasa Malaysia dalam Peperiksaan MCE bagi beberapa tahun kebelakangan ini umpamanya, oleh kerana kecapaian murid-murid Melayu pada keseluruhannya telah begitu baik maka terdapat sedikit sahaja kemungkinan bagi mereka memperbaiki lagi kecapaian tersebut. Bagi murid-murid bukan Melayu pula oleh kerana kecapaian mereka pada keseluruhannya di peringkat tersebut secara perbandingan belum lagi sebaik itu maka masih banyak kemungkinannya bagi mereka memperbaiki lagi kecapaian. Walau bagaimanapun sayugia diingatkan bahawa kemajuan seseorang itu adalah bergantung kepada kecerdasan dan kesungguhan tanpa mengira keturunannya.
- (c) Kemungkinan adanya guru-guru yang menggunakan ayat-ayat seumpama itu tidak dapat dinafikan. Penggunaan bahasa Inggeris yang disulami dengan perkataan-perkataan Bahasa Malaysia adalah satu perkara biasa di kalangan penduduk-penduduk Malaysia; demikian juga sebaliknya. Malangnya amalan ini didapati meresap ke dalam sekolah-sekolah meskipun berlaku di dalam situasi-situasi yang tidak formal, seperti di luar bilik darjah. Walau bagaimanapun, bahasa yang digalakkan ialah bahasa rasmi.

SIDANG KEMUNCAK ASEAN DI KUALA LUMPUR

18. Dr. Chen Man Hin (*di bawah S.O. 24 (2)*)
minta Menteri Luar Negeri menyatakan:—

- (a) berapa banyak wang telah dibelanjakan oleh Kerajaan Malaysia untuk mengadakan Sidang Kemuncak ASEAN Kedua di Kuala Lumpur;
- (b) apakah Kerajaan bercadang hendak buat dengan benda-benda seperti kenderaan motor dan lain-lain yang dibeli berhubung dengan Sidang Kemuncak itu. Sekiranya benda-benda ini telah dijualkan, berapakah harganya, kepada siapa telah dijual dan bila; dan
- (c) berapa orangkah anggota polis dan anggota lain telah digunakan untuk Sidang Kemuncak itu.

Tuan Zakaria bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) \$2.5 juta telah dibelanjakan oleh Kerajaan Malaysia untuk mengadakan Sidang Kemuncak ASEAN di Kuala Lumpur baru-baru ini.
- (b) Benda-benda yang dibeli untuk kegunaan Sidang Kemuncak ASEAN seperti kenderaan motor selepas ianya digunakan diberi kepada Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan yang memerlukan iaitu kepada Jabatan-jabatan yang telah mendapat kelulusan untuk membeli kenderaan-kenderaan baru untuk kegunaan masing-masing. Oleh itu, Jabatan-jabatan yang berkenaan itu tidaklah perlu lagi membeli kereta-kereta motor yang lain dan wang Kerajaan dapat dijimatkan. Sebilangan dari kenderaan-kenderaan itu adalah juga digunakan sebagai kereta-kereta pool Kerajaan untuk menggantikan kereta-kereta yang lama.
- (c) Bilangan yang mencukupi dari anggota-anggota polis telah digunakan untuk menjaga keselamatan yang rapi semasa Persidangan Kemuncak itu.

Begitu juga mengenai tugas-tugas yang lain sebilangan yang mencukupi pegawai-pegawai yang berkenaan telah ditugaskan. Bilangan sebenar pegawai-pegawai yang bertugas terutama pegawai-pegawai keselamatan tidaklah perlu diumumkan atas sebab-sebab keselamatan.

PROJEK PEMBANGUNAN DI KAWASAN PERMATANG PAUH

19. Tuan Ariffin bin Haji Daud minta Perdana Menteri menyatakan dalam usaha Kerajaan hendak memodenkan kawasan-kawasan luar bandar apakah projek yang telah dan akan dijalankan di Kawasan Parlimen Permatang Pauh semenjak 1974.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, rancangan-rancangan pembangunan Kerajaan tidaklah semestinya bermula dari tahun 1974 oleh kerana semua rancangan-rancangan pembangunan Kerajaan dirancang untuk tempoh 5 tahun seperti Rancangan Malaysia Kedua dan Rancangan Malaysia Ketiga. Dalam hal ini, program-program pembangunan dalam tahun 1974 adalah termasuk dalam Rancangan Malaysia Kedua (1971—1975). Suka saya nyatakan bahawa di bawah Rancangan Malaysia Kedua bagi Kawasan Permatang Pauh, Kerajaan telah menguntukkan \$3.5 juta bagi menjayakan 16 buah projek. Di antara projek-projek yang telah dilaksanakan ialah:—

- (a) Mendirikan 2 bangunan tambahan sekolah;
- (b) Projek bekalan air;
- (c) Sebuah kelinik desa;
- (d) Pembinaan reservoir di Bukit Indra Muda; dan
- (e) Ibu sawat talipon luar bandar (RAX).

Di bawah Rancangan Malaysia Ketiga (1976—80) pula, Kerajaan telah menguntuk-

kan \$5.7 juta untuk membiayai 15 buah projek-projek tertentu.

Selain daripada projek-projek yang dibiayai oleh Kerajaan-kerajaan Pusat, terdapat juga projek-projek yang mana peruntukannya adalah daripada Kerajaan Negeri.

INFLASI/KAWALAN HARGA BARANG

20. Dr. Chen Man Hin minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan kadar inflasi dan samada terdapat suatu badan menyeluruh yang mengawal harga barang-barang pengguna dan perkhidmatan kepada pengguna dan jika ya mengapakah badan tersebut tidak mempunyai kuasa untuk mencegah kenaikan harga barang yang dibuat secara unilateral seperti dalam perkara kenaikan tambang bas baru-baru ini oleh Syarikat Pengangkutan Sri Jaya.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Haji Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, indeks harga pengguna-pengguna (Consumers Price Index) bagi tempoh Januari hingga Ogos 1976 adalah 146.5 dan bagi tempoh yang sama tahun 1977 adalah 153.4. Oleh itu, adalah didapati bahawa harga barang-barang pengguna bagi tempoh 8 bulan dalam tahun 1977 hanya telah meningkat sebanyak 4.4 pada puratanya, apabila dibandingkan dengan harga barang-barang di tempoh yang sama pada tahun 1976.

Mengenai soalan Yang Berhormat samada wujudnya suatu badan menyeluruh yang mengawal harga barang-barang pengguna dan perkhidmatan kepada pengguna-pengguna, perlulah saya menjelaskan di sini bahawa tanggungjawab mengawal harga barang-barang dan perkhidmatan pengguna-pengguna adalah diletakkan di bawah beberapa Kementerian-kementerian mengikut bidang kuasa mereka seperti tambang-tambang pengangkutan awam di bawah Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, harga barang-barang keluaran kilang-kilang tempatan di bawah

Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dan sebagainya.

Bagi barang-barang keluaran kilang-kilang tempatan, ingin saya memaklumkan lagi bahawa bukan semua kenaikan harga barang-barang tersebut memerlukan kebenaran daripada Kementerian saya. Kementerian saya hanya mengawasi harga barang-barang yang mana industri yang berkenaan menerima galakan-galakan (incentive) dan perlindungan tarif daripada Kerajaan. Industri-industri seperti ini diwajibkan mendapat kebenaran Kementerian saya terlebih dahulu, sebelum harga barang-barang mereka itu dinaikkan. Badan di Kementerian saya yang bertanggungjawab mengkaji segala permohonan-permohonan kenaikan harga dari industri-industri tersebut ialah Jawatankuasa Kajian Harga Semula, yang dianggotai oleh wakil-wakil daripada Kementerian-kementerian/Jabatan Kerajaan yang berkenaan termasuk juga wakil-wakil daripada Majlis Penasihat Pelindung Pengguna-pengguna Kebangsaan. Saya ingin menegaskan juga bahawa Jawatankuasa Kajian Harga Semula hanya akan menimbangkan sesuatu permohonan untuk menaikkan harga sekiranya permohonan itu mempunyai alasan-alasan yang munasabah seperti kenaikan kos bahan-bahan mentah dan sebagainya.

Dr. Chen Man Hin: Lapuran beliau saya dapati mempunyai banyak loop-holes untuk orang-orang yang berniaga termasuk juga bas dan kereta yang hendak menaikkan harga atau tambang. Bolehkah Kerajaan menubuhkan satu badan iaitu sesiapa yang hendak menaikkan harga barang-barang atau tambang mestilah menaikkan harga melalui badan ini dahulu, lepas itu baharulah boleh menaikkan harga.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah: Sebagaimana yang telah saya nyatakan Tuan Yang di-Pertua, kita serahkan perkara ini kepada Kementerian-kementerian yang berkenaan. Kalau bersangkutan perkara itu dengan kenaikan tambang, maka Kementerian yang

berkenaan ialah Kementerian Kerjaraya yang bertanggungjawab menimbang samada patut atau tidak patut dinaikkan harga tambang bas, lori, teksi dan sebagainya.

Dr. Tan Chee Khoo: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Menteri yang berkenaan menerangkan CPI (Consumer Price Index) untuk bulan September tahun ini telah disediakan dan kalau disediakan bolehkah beliau menerangkan CPI untuk bulan September tahun 1977.

Datuk Haji Hamzah bin Datuk Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan ini saya memerlukan notis untuk angka-angka yang ada bagi bulan September.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1978

Bacaan Kali Yang Kedua

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masaalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang." (28hb. Oktober, 1977).

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1978

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masaalah, "Bahawa Usul yang berikut ini dirujukkan kepada Jawatan-kuasa sebuah-buah Majlis."

"Bahawa Dewan ini membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$4,643,560,095 dibelanjakan

daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun 1978, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1978 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 37 tahun 1977, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang setentang dengan butiran-butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut." (28hb. Oktober, 1977)

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sebelum daripada saya kemukakan untuk perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan Tahun 1978 dan Usul Pembangunan, saya hendak buat pesanan dengan ringkas sahaja. Dewan ini diperuntukkan sejumlah 11 hari untuk membincangkan pada dasar kedua-dua perkara ini, termasuk dalam 11 hari itu ialah dua hari diperuntukkan bagi Yang Berhormat Menteri-menteri menjawab. Jadi, Ahli-ahli backbenchers dapatlah 9 hari, jikalau kita bahagikan dengan 111 orang Ahli yang berhak bercakap pukulrata tidak lebih daripada 15 minit sahaja seorang dapat bercakap. Saya telah simpan satu rekod atau ingatan bagi dua tahun yang lepas iaitu tahun 1975/1976, saya perhatikan apabila sampai masa 9 hari ada banyak lagi Ahli-ahli yang hendak bercakap dan tidak dapat bercakap sekurang-kurangnya ada 7 atau 8 orang lagi bakinya yang tidak dapat bercakap.

Bagi tahun 1975, 73 orang Ahli-ahli Yang Berhormat dapat berucap iaitu satu jumlah lebihkurang 65% daripada 111 orang. Ahli yang panjang sekali bercakap ialah 1 jam 10 minit, seorang sahaja dan yang paling ringkas seorang juga iaitu selama 6 minit.

Bagi tahun 1976, 76 orang Ahli-ahli Yang Berhormat dapat berucap iaitu 68% lebih kurang, yang panjang sekali ialah 1 jam 3 minit dan yang ringkas dua orang Ahli Yang Berhormat yang bercakap 5 minit seorang sahaja. Jadi untuk membolehkan sama ramai

Ahli-ahli Yang Berhormat dapat peluang bercakap, saya mintalah Ahli-ahli Yang Berhormat bekerjasama, menimbangrasa kepada rakan sejawatnya yang lain supaya mereka dapat peluang berucap. Tolonglah pendek-pendekkan teguran seberapa yang boleh. Sekarang saya kemukakan untuk perbahasan.

Perbahasan disambung semula.

3.36 ptg.

Dr. Tan Chee Khoon (Kepong): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan atas Usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan pada hari Jumaat yang lalu.

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang di-Pertua, sebelum Yang Berhormat Menteri Kewangan membuat Budget-nya beliau telah berunding dan berhubung dengan beberapa pihak seperti majikan dan juga pihak kaum buruh. Begitu juga beliau telah berhubung dengan pihak Kesatuan Peniaga dan dengan FMM (Federation of Manufacturers Malaysia), dan juga dengan pensyarah-pensyarah di dalam perundingan dan perhubungan ini beliau telah bertukar fikiran dengan mereka dan beliau telah dapat beberapa buah fikiran yang baik pada pendapat saya dan ini memanglah baik bukan sahaja untuk Yang Berhormat Menteri sendiri, tetapi kepada orang yang telah berhubung atau bertemu dengan Menteri Kewangan. Saya rasa Yang Berhormat Menteri tidak payahlah menerima atau mengimplimentasikan idea-idea yang beliau telah terima daripada pihak yang tertentu, tetapi beliau boleh berbuat demikian jika perlu dan saya berasa gembira kerana beliau telah melaksanakan beberapa idea-idea yang beliau telah dapati daripada pihak yang disebutkan oleh saya. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Menteri Kewangan terhadap pertemuan dan perundingan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, biasanya Budget ini telah dipanggil oleh beberapa orang di tanah-air kita sebagai suatu "Budget for Growth". Tetapi saya hendak nyatakan kepada Dewan ini dan kepada orang ramai di luar Dewan ini juga kita akan ada suatu pilihanraya umum tidak berapa lama lagi dan biasanya Menteri Kewangan bukan di negara kita bahkan di negara lain juga apabila ada pilihanraya umum Menteri Kewangan telah beri beberapa handouts supaya beliau boleh mengadakan suatu suasana baik untuk rakyat-jelata, untuk pengundi-pengundi supaya mereka boleh undi Kerajaan yang memerintah pada masa sekarang.

Di sini Menteri Kewangan kita telah memberi beberapa handouts kepada taukeh-taukeh dan tycoonsnya tetapi beliau tidak mengadakan cukai baru atau tambah kepada cukai yang ada sekarang. Beliau telah memberi bucksheesh kepada kebanyakan penduduk-penduduk di tanahair kita tetapi saya berani mengatakan selepas pilihanraya umum yang akan datang beliau akan mengadakan atau mewujudkan beberapa cukai baru yang bertambah kepada cukai yang ada sekarang. Pendekata, saya nyatakan Budget yang dikemukakan oleh Menteri Kewangan pada hari Jumaat yang lalu ialah suatu "Election Budget".

Menteri Kewangan kata beliau telah mengambil kesempatan untuk rationalize cukai yang ada dan untuk membatalkan beberapa cukai yang beliau ingat tiada sesuai atau tiada adil tetapi malangnya beliau tiada mengambil langkah yang radical supaya si miskin di tanahair kita boleh dapati faedah daripada langkah-langkah fiskal dan monetary yang Menteri Kewangan telah ambil, tambahan pula Menteri Kewangan telah membela nasib si kaya di tanahair kita yang saya tidak berapa lama lagi akan tunjuk.

Tuan Yang di-Pertua, Menteri Kewangan telah menurunkan cukai terhadap golf bags dan ada beberapa benda yang mahal yang digunakan oleh si kaya di tanahair kita. Saya

hendak memberitahu kepada Menteri Kewangan orang yang bermain golf atau orang yang memakai barang yang mahal ialah orang yang menggunakan Mercedes Benz 280S yang berharga \$60,000 sebuah kereta, mengapakah Menteri Kewangan telah menurunkan cukai atau membantu si kaya sedangkan ada beribu-ribu si miskin di tanahair kita telah menyuruh dan merayu kepada Menteri Kewangan supaya membantu mereka.

Saya hendak beri satu contoh. Di tanahair kita sedang ada cukai terhadap apples, pears, grapes dan lain-lain buah yang datang daripada luar negeri. Saya akui buah yang disebutkan oleh saya ialah mahal tetapi oleh sebab ada cukai terhadap buah yang disebutkan oleh saya ada sekarang, harga buah-buahan yang dikeluarkan oleh tanahair kita pun ada dinaikkan. Oleh itu, saya merayu kepada Menteri Kewangan mengurangkan atau membatalkan cukai kepada buah-buahan asing yang disebutkan oleh saya supaya si miskin di tanahair kita boleh menggunakan buah-buahan asing mahupun buah-buahan daripada tanahair kita juga.

Tuan Yang di-Pertua, Menteri Kewangan juga telah menunjukkan concernnya terhadap stabilisation of prices katanya, dan beliau kluatir tentang inflasi akan timbul di tanahair kita. Kita diberitahu inflasi di tanahair kita pada tahun ini ialah 4.4% telah dinaikkan tetapi kita sedar di penghujung tahun ada beberapa hari gembira seperti Christmas, Deepavali dan ada monsoon yang mana nelayan tidak boleh keluar dan beberapa faktor lagi yang sentiasa menaikkan harga keperluan di tanahair kita pada penghujung tahun dan kita telah sedar cigarettes, tambang bas, tambang teksi, tambang pengangkutan telah dinaikkan. Ini menunjukkan pada penghujung tahun inflasi di tanahair kita boleh dinaikkan lebih daripada 5% yang disebutkan oleh Menteri Kewangan dan pada tahun 1978 CPI akan dinaikkan lebih daripada 5% yang disebutkan oleh Menteri Kewangan. Saya nyatakan, Tuan Yang di-Pertua, kalau Menteri Kewangan tiada jaga atau Kerajaan

kita tidak jaga CPI atau inflation di tanahair kita akan sampai kepada 10% pada tahun 1978.

Menteri Kewangan telah menunjukkan kekhawatirannya bahawa inflasi akan timbul di tanahair kita. Kalau itu benar, saya merayu supaya Menteri Kewangan berhubung dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya Kerajaan kita akan menubuhkan satu Kementerian Hal Ehwal Pengguna-pengguna di tanahair kita atau kalau cadangan saya itu tidak diterima, saya mencadangkan Kerajaan boleh menubuhkan satu Jabatan Hal Ehwal Pengguna-pengguna di tanahair kita; kalau itu pun tidak sesuai untuk Kerajaan kita, Kerajaan boleh mengujudkan satu Price Control Tribunal, Tuan Yang di-Pertua. Price Control Tribunal ini boleh dianggotai oleh 3 pihak iaitu Kerajaan, pengilang-pengilang (manufacturers) dan Kesatuan Pengguna-pengguna di tanahair kita. Tribunal ini pula mengadakan perbicaraan terbuka kalau sekiranya seorang pengilang atau peniaga hendak menaikkan benda keperluan yang dikawal di tanahair kita. Cadangan yang saya buat ini pada masa sekarang telah disokong oleh FOMCA (Federation of Malaysia Consumers Association) dan saya sedar cadangan yang dibuat oleh saya tentang Kementerian Hal Ehwal Pengguna-pengguna dan Jabatan Hal Ehwal Pengguna-pengguna dan Price Control Tribunal telah dibuat di dalam Dewan ini tetapi tidak diterima oleh Kerajaan. Saya berharap kalau Menteri Kewangan benar-benar kluatir tentang inflasi di tanahair kita, beliau mesti kaji cadangan saya dengan seriusnya.

Tuan Yang di-Pertua, untuk tahun depan Kerajaan akan berbelanja sebanyak \$1,228 juta untuk debt servicing. Ini ialah 15% dari operating expenditure sebanyak \$8,058 juta untuk tahun 1978. Peruntukan ini ialah yang kedua tinggi di dalam perbelanjaan tahun hadapan. Yang paling tinggi ialah \$1,726 juta untuk Kementerian Pelajaran, yang kedua public debt servicing \$1,228 juta. Perbelanjaan untuk item ini makin lama makin bertambah lagi. Pada tahun ini kita telah belanja

\$1,100 juta lebih sahaja untuk debt servicing tetapi untuk tahun hadapan tiap-tiap ringgit yang dibelanjakan untuk operating expenditure 15 sen pergi ke debt servicing. Ini ialah perbelanjaan yang paling besar. Tetapi Menteri Kewangan di dalam ucapannya langsung tidak sentuh tentang perbelanjaan yang begitu besar. Saya berharap Menteri Kewangan boleh ingat apa yang disebutkan oleh seorang bekas Menteri Kewangan di Dewan ini yang mana beliau telah mengatakan beliau khuatir tentang perbelanjaan yang begitu banyak dan beliau telah cadangkan supaya menjemput dua orang pakar daripada Bank Dunia untuk datang ke tanahair untuk mengkaji dan menasihatkan Kerajaan kita tentang perbelanjaan-perbelanjaan yang begitu banyak. Saya sedar apa yang Menteri Kewangan atau Pegawai-pegawai Kerajaan akan menjawab. Mereka akan menyatakan: Oh! jangan khuatir, perbelanjaan ini walaupun besar, jangan takut tentang perbelanjaan ini. Ada banyak negara di Asia mahupun di negara-negara lain ada public debt dan public servicing yang lebih besar. Ini saya akui, tetapi kita mesti ingat iaitu kita satu negara yang kecil dan kita tidak boleh tahan perbelanjaan yang begitu besar untuk public servicing.

Tuan Yang di-Pertua, pada akhir tahun ini public debt akan sampai \$16,018 juta, domestic debt akan sampai \$12,491 juta dan foreign debt akan sampai \$3,523 juta. Angka yang disebutkan oleh saya are absolutely staggering and frightening untuk rakyat jelata di tanahair kita dan saya berharap Menteri Kewangan apabila beliau bercakap sekali lagi atau winding up the debate akan menerangkan atau menjelaskan tentang perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, apabila kita membahaskan perbelanjaan untuk tahun ini, saya telah memberitahu kepada Dewan ini target for growth untuk tahun 1977, kita tidak akan mencapai target tersebut melainkan Kerajaan menukarkan polisi-polisinya. Tetapi amaran yang diberi oleh saya telah tidak diterima oleh Kerajaan. Sekarang Menteri Kewangan telah akui kita tidak akan mencapai growth GPN of

9% dan kita akan cuma mencapai growth of 8%. Tetapi beliau mengatakan ini disebabkan bukan faktor-faktor di tanahair kita tetapi faktor-faktor di luar tanahair kita. Saya akan menjelaskan dan menunjukkan bagaimana-kah faktor-faktor di dalam negeri menyebabkan kita tidak mencapai atau kekurangan GNP untuk tahun ini. Kita sedar pada tahun ini commodity prices telah dinaikkan. Kita telah sedar juga export volume benda-benda yang dikeluarkan oleh negara kita seperti getah, timah, kelapa sawit semua dinaikkan. Dan kita sedar juga Kerajaan telah belanja banyak wang di dalam sektor awam supaya kita boleh mengadakan growth di dalam sektor awam.

Oleh itu, perlulah GNP kita pada tahun ini mencapai 9%, tetapi kita cuma akan mencapai 8% sahaja. Ini adalah disebabkan oleh kegagalan pelaburan di dalam sektor awam dan juga dalam sektor swasta yang disebabkan kerana adanya shortfall ini dan peluang-peluang yang kita ada telah dibuang oleh Kerajaan Malaysia.

Menteri Kewangan mengatakan untuk tahun ini sektor pelaburan swasta akan mencapai 8.2%. Saya hendak mengatakan itu bukanlah kemajuan paling tinggi. Kita sedar, dan peniaga di tanahair kita juga sedar sektor swasta waktu sekarang is in the dol drums dan kepercayaan peniaga-peniaga terhadap polisi-polisi Kerajaan khasnya Industrial Co-ordination Act (ICA) telah dihilangkan. Di dalam Lapuran Ekonomi di muka surat 87—88 kita boleh lihat sebab-sebab private investment di tanahair kita tidak dimajukan. Menteri Kewangan sendiri menyatakan kelulusan yang diberi oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah dikurangkan sebanyak 35% dan cuma 162 projek telah diluluskan dan kita patut ingat projek itu walaupun diluluskan tetapi tidak dilaksanakan. Kita juga sedar bahawa di dalam Lapuran tersebut menyatakan bahawa dalam tempoh 7 bulan sejak awal tahun ini, private sector akan mewujudkan peluang pekerjaan sebanyak 9,972 pekerjaan

dan untuk tahun yang lalu pada masa yang serupa juga dikatakan 17,388 pekerjaan diwujudkan kalau sekiranya projek-projek itu semua dilaksanakan. Ini Tuan Yang di-Pertua, menunjukkan kegagalan private investment yang dibanggakan oleh Menteri Kewangan.

Di dalam Lapuran tersebut juga, untuk hujung tahun 1976 sebanyak 36% projek telah diluluskan dan dilancarkan. Dan Lapuran itu menyatakan, izinkan saya membacakan sedikit:

"The rate of implementation of projects approved during the year (1977) is expected to remain low."

Tuan Yang di-Pertua, ini menunjukkan walaupun Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri dan Menteri-menteri lain semuanya ada pergi keluar negeri untuk mencari pelaburan kepada negara kita. Katanya mereka telah berjaya untuk mendapatkan beberapa pelaburan asing, tetapi itu tidak benar oleh sebab kita sedar pekilang-pekilang atau pelabur tempatan di tanahair kita sendiri tidak percaya langsung terhadap beberapa langkah yang telah diambil oleh Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, kalau sekiranya rakyat di tanahair kita sendiri tidak percaya terhadap polisi-polisi yang ada sekarang bagaimanakah kita boleh merayu orang asing supaya percaya terhadap polisi-polisi tersebut dan datang ke negara kita untuk menanam modal di tanahair kita? Sebab-sebab stagnation of investment di tanahair kita ialah:

- (a) Industrial Coordination Act (ICA). Beberapa kali di dalam Dewan ini dan di luar Dewan ini juga, ada beberapa kesatuan peniaga-peniaga telah menyeru Kerajaan membatalkan ICA tetapi Kerajaan tidak berbuat demikian.
- (b) Sebab kedua, ada stagnation in investment ialah corruption in high places.
- (c) Yang ketiga, Civil Service: sedikit orang yang tidak jujur dan tiada kebolehan

atau pengalaman supaya mereka boleh menjalankan tugasnya.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah menyatakan beliau akan melaksanakan Rancangan Malaysia Ketiga sedaya upaya supaya Kerajaan akan mencapai semua matlamatnya.

Saya menyatakan beliau adalah seorang yang berani, oleh kerana ada beberapa faktor yang akan menggagalkan kehendak beliau itu. Dan saya berharap beliau akan siasat perkara ini. Saya merayu kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya beliau membuat tindakan yang sesuai iaitu:—

- (a) Membatalkan atau mengubah ICA.
- (b) Mengambil sikap yang tegas terhadap pegawai-pegawai yang incompetent di dalam Civil Service. Dan mengambil tindakan terhadap mereka yang rasuah di kalangan orang-orang besar di antara pegawai Kerajaan mahupun di antara politicians juga dan menubuhkan satu badan yang bebas supaya badan tersebut boleh monitor dan mengimplementasikan semua projek-projek yang diluluskan oleh Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua, Bumiputra participation di dalam perniagaan di tanahair kita, ICA dan juga beberapa related measures telah diadakan supaya menggalakkan Bumiputra participation di sektor swasta. Tetapi kalau kita baca Economic Report untuk tahun ini kita telah dapat bukti bagaimanakah implementasi Akta yang disebutkan oleh saya telah counter-productive. Umpamanya, dalam muka surat 89 dalam Lapuran Ekonomi menyatakan Bumiputra Projek untuk tahun 1977 telah dikurangkan atau diturunkan jika dibanding dengan tahun 1976. The called-up capital juga telah dikurangkan sebanyak 57%. Mengikut reserve for Bumiputra fund telah diturunkan daripada 40% kepada 30% tetapi ini absolute terms wang itu ialah diturunkan daripada \$184 juta kepada \$49 juta sahaja. Ini ialah satu bukti yang paling terang polisi-polisi

yang diambil oleh Kerajaan sekarang dan constraints yang telah diadakan kepada sektor swasta yang tujuannya ialah menggalakkan Bumiputra participation — sebaliknya retard-ing the Bumiputra progress.

Saya nyatakan, jika kemajuan di international cake tidak dibesarkan bagaimanakah rakyat di tanahair kita, be it Bumiputra mahupun non-Bumiputra boleh mendapat faedah daripada langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan. Oleh itu, sekali lagi saya harap Kerajaan akan membatalkan ICA supaya sektor swasta boleh dimajukan di tanahair kita.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan public investment, Menteri Kewangan juga dalam ucapannya menyatakan sektor awam or public investment akan sampai 12% pada tahun ini juga. Tetapi, kita sedar peruntukan kepada perbelanjaan kemajuan \$4,987 juta telah tidak dibelanjakan sedangkan cuma \$3,000 juta akan dibelanjakan pada hujung tahun ini. Ini bermakna ada shortfall of 40%. Shortfall ini yang paling tinggi, Tuan Yang di-Pertua. Ini menunjukkan lack of leadership antara Federal dan State levels. Begitu juga kita ada pegawai-pegawai di Perkhidmatan Awam yang tiada kebolehan, pengalaman atau tidak jujur yang boleh benar-benar bekerja untuk rakyat dan untuk melaksanakan projek-projek Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya kepada Kerajaan mengapakah pada masa sekarang ada vacancies untuk engineers, jururawat, jurutera, technicians, architects dan beberapa profesion di tanahair ini sedangkan kita ada ramai engineers yang keluar daripada universiti kita atau balik daripada luar negeri mereka tidak boleh dapat kerja? Tetapi Kementerian kita telah keluar daripada negara kita mencari engineers daripada Korea, Indonesia dan lain-lain sedangkan kita ada engineers di tanahair kita yang mereka ada qualification yang baik, tetapi malangnya mereka tidak diberi peluang untuk mendapat

pengalaman. Saya ada bertanya mengapakah JPA (PSD) tidak mengambil peluang memberi pekerjaan kepada orang yang disebutkan. Adakah ini oleh sebab mereka bukan Melayu mereka tidak dapat kerja yang ada kosong sekarang? Sekali lagi saya hendak menyatakan if the cake tidak dibesarkan maka tidak berfaedah kepada semua orang di tanahair kita.

Menteri Kewangan juga kata peruntukan tentang kemajuan untuk tahun ini telah dinaikkan kepada 46% dan seperti saya sebutkan tadi cuma \$3,000 akan dibelanjakan. Ini termasuk \$1,100 yang boleh dikatakan book transaction sahaja yang telah disampaikan kepada SEDCS, UDA, PERNAS dan MARA. Kebanyakan wang ini malangnya tidak digunakan oleh Badan-badan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya tentang PETRONAS. Saya berharap Yang Berhormat Menteri Kewangan boleh menyiasat apakah telah terjadi terhadap butir-butir yang telah didapati oleh PETRONAS pada tiap-tiap bulan, manakah wang itu disimpan, dan apakah keadaan PETRONAS financially pada hari ini. Adakah PETRONAS telah mengeluarkan laporan tahunannya dan adakah akaun itu diaudit? Kita terpaksa menjaga dengan telitinya apa yang berlaku di dalam PETRONAS supaya apa yang berlaku pada PERTAMINA di Indonesia tidak berlaku di tanahair kita. Saya berharap PETRONAS boleh mengeluarkan laporan tahunan dan audited account tiap-tiap tahun.

Tuan Yang di-Pertua, pada tahun lalu Yang Berhormat Menteri Kewangan telah menyatakan: I will see that every cent spent is taken care of. Bermakna jimatkanlah wang rakyat jelata di tanahair kita. Saya hendak memberi satu contoh yang pada pendapat saya Kerajaan telah membazirkan wang rakyat di tanahair kita. Saya berpendapat di dalam Jabatan Perdana Menteri keputusan telah diambil supaya jabatan tersebut boleh membeli sebuah komputer sebanyak \$10 juta, sedangkan saya berpendapat sebuah komputer yang berharga

sebanyak \$100,000 sudah mencukupi. Mengapakah Jabatan Perdana Menteri telah diberi kebenaran supaya jabatan tersebut boleh membeli sebuah komputer sebanyak \$10 juta. Kita sedar, komputer adalah satu benda yang paling mahal dan biasanya komputer digunakan selama 24 jam. Saya hendak bertanya, kalau komputer ini dibeli, berapa jamkah akan digunakan tiap-tiap hari, saya berpendapat tidak berapa jam sahaja digunakan dalam Jabatan Perdana Menteri. Ini menunjukkan, Kerajaan tidak menjaga wang rakyat dengan teliti dan membazirkan wang rakyat di tanahair kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya di dalam Dewan ini mahu pun di luar Dewan ini telah memasuki arena politik untuk menjaga keadilan dan decency di dalam kalangan politik. Ini tidak begitu menyenangkan oleh sebab di dalam beberapa tahun kita telah melihat berapa orang Wakil Rakyat telah memasuki Perikataan dahulu sekarang Barisan Nasional in the scramble for office, tetapi saya tidak berbuat demikian.

Saya hendak merayu (appeal) kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri; ini bukan saya tetapi untuk rakyat jelata di tanahair menghormatinya. Saya merayu supaya beliau to change course daripada polisi-polisi yang ada sekarang, polisi ini ialah polisi ekonomi, sosial, pelajaran atau lain-lain lapangan yang boleh merosakkan tanahair kita. Polisi-polisi seperti Peraturan-peraturan (Kes-kes Keselamatan) Perlu dan ICA dan dasar pelajaran boleh diubah (modified) untuk faedah rakyat jelata. Kalau kita tidak berbuat demikian saya khuatir kita akan dapati satu explosion atau blood bath with all its evil consequences. Tuan Yang di-Pertua, tidak ada Malaysian boleh berdiri di tepi jalan (stand on the side lines) kalau apa yang saya sebutkan tadi berlaku. Saya berharap Kerajaan boleh mengambil perhatian di atas apa yang saya sebutkan supaya Malaysia yang kita semua cintai dan sayangi ini boleh hidup dan makmur.

4.27 ptg.

Tuan Latip bin Haji Dris (Mukah): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun bagi mengalu-alukan dan memberi sokongan yang penuh serta mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Menteri Kewangan di atas ucapan Belanjawannya bagi membentangkan Rang Undang-undang Perbekalan 1978.

Pada kebiasaannya, apabila Rang Undang-undang Belanjawan untuk dibentang pada tiap-tiap tahun di dalam Dewan yang mulia ini, perhatian rakyat di seluruh negara tertumpu kepada berbagai masaalah dan ramalan. Selalunya terlintas kepada mereka ialah kemungkinan cukai akan bertambah naik lagi, bagi mendapat wang untuk membiayai dan melaksanakan segala urusan dan pentadbiran serta pembangunan negara yang sentiasa bertambah dari semasa ke semasa di semua bidang lebih-lebih lagi wang yang begitu banyak bagi membayar tunggakan gaji kakitangan awam Kerajaan di semua peringkat.

Syukur alhamdulillah atas kebijaksanaan pemimpin Kerajaan hari ini apabila ucapan Belanjawan itu telah dibentangkan pada 28hb. lalu oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan segala ramalan itu tidak tepat sebagaimana yang patut berlaku. Tetapi sebaliknya belanjawan tahun 1978 adalah yang agak diberkati Tuhan kepada semua rakyat negara ini terutama golongan yang berpendapatan rendah seperti petani, nelayan dan sebagainya. Sekiranya cukai barang-barang yang diperlukan bertambah naik lagi sudah pasti golongan yang miskinlah yang paling teruk akibatnya terutama bagi rakyat di luar-luar bandar di negeri yang kurang maju.

Ingin saya bercakap dengan serba ringkas mengenai pembangunan di luar bandar yang telah mendapat perhatian yang begitu rapi oleh pihak Kerajaan sekarang berdasarkan kepada Rancangan Pembangunan Pertanian Luar Bandar yang mendapat peruntukan berjumlah \$863 juta. Hasil pertanian mahupun perikanan adalah menjadi latar belakang

ekonomi kebanyakan rakyat di luar bandar dari semua kaum terutama bumiputra seperti yang terdapat khasnya bagi kami di Sarawak. Oleh yang demikian, saya berpendapat bantuan seperti pembahagian benih-benih yang lebih baik, baja dan racun serangga yang Kerajaan telah beri kepada petani-petani kita seperti yang pernah dilakukan selama ini tidak begitu memberi kesan seperti yang diharapkan. Oleh sebab seperti terdapat di negeri Sarawak bantuan seperti ini cuma secara sedikit-sedikit sahaja yang dapat dirasakan oleh tidak ramai rakyat yang menerimanya, walhal bilangan petani termasuk nelayan adalah rakyat yang paling besar, mungkin seperti di negeri Sarawak hampir mencapai angka 70 peratus daripada bilangan penduduk negeri itu adalah yang boleh dikatakan kaum tani dan nelayan daripada golongan yang miskin yang berharap kepada pihak Kerajaan dapat memberi bantuan dan pertolongan untuk mengatasi masalah hidup mereka itu.

Dengan keadaan yang demikian, sukaiah saya mengesyorkan kepada pihak yang berkenaan terutama Kementerian Pertanian supaya bantuan diperuntukkan kepada rancangan-rancangan pertanian dan pembangunan luar bandar biarlah sesuai dengan dasar menambahkan hasil pertanian terutama beras yang masih lagi jauh kekurangan di negara ini lebih-lebih lagi bagi negeri Sarawak untuk meninggikan pendapatan rakyat dan memperkokoh ekonomi negara.

Oleh yang demikian, saya merayu khasnya di satu kawasan lebihkurang hampir 2,000 ekar tanah paya yang selama ini sebagai tempat tanaman padi dengan bantuan sedikit-sedikit dari Kerajaan, mulai dari Lubuk Tiong, Batang Mukah sampai Lubuk Hamid, di antara Batang Mukah dengan Sungai Gigit dibuat satu rancangan parit dan taliair untuk sekim tanaman padi sawah. Sekarang rakyat bumiputra yang berkenaan di situ telah bersetuju meminjamkan tanah kepada yang tidak ada tanah di situ dengan cara sewa yang berpatutan supaya mereka dapat mengambil bahagian, atau mana yang lebih baik difikir-

kan oleh pihak Kerajaan berkenaan. Mengikut hemat saya, jikalau di kawasan yang saya sebut itu dibuat parit dan taliair yang baik serta dengan alat perkakas pertanian yang moden sudah barang tentu hasil pengeluaran padi dapat memuaskan. Selama ini boleh rakyat di sekitar kawasan ini sentiasa menempuh kehidupan yang agak pahit di mana hasil pertanian padi mereka sangat mendukacitakan. Kadangkala mengikut kata mereka yang berkenaan di situ, tidak pulang benih disebabkan berbagai masalah dan penyakit padi serta musuh padi seperti tikus.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

Saya yakin pihak Kementerian Pertanian dapat melaksanakan sekim padi secara besar-besaran mengikut cara moden di mana tanah untuk padi di negeri Sarawak, saya fikir tidak menjadi masalah dan soalan, lebih-lebih lagi sekarang salah seorang Timbalan Menteri Pertanian adalah rakyat bumiputra Sarawak yang lebih tahu selok-belok keadaan rakyat luar bandar dan rumah panjang di Sarawak di mana pernah di masa dahulu dalam Dewan yang mulia ini beliau merayu kepada pihak Kerajaan supaya memberi kemudahan untuk menggunakan jentera bagi tanaman padi di Sarawak.

Sekarang mengikut apa yang difahamkan dari nelayan tepi pantai di kawasan saya, dua atau tiga tahun kebelakangan ini nampaknya hasil tangkapan mereka sentiasa merosot. Kita berharap dengan adanya berbagai sekim bantuan oleh Jabatan Perikanan dan MAJUIKAN untuk membeli alat perkakas moden dan cara teknik baru supaya dapat memberi hasil yang lebih baik lagi kepada nelayan di seluruh negara. Apa yang kita harapkan pihak Jabatan Perikanan dan MAJUIKAN meneliti dengan halusnyanya supaya sekim bantuan itu diberi kepada rakyat yang benar-benar memerlukannyanya supaya harapan Kerajaan menjadi satu bukti yang dapat dirasakan oleh rakyat sebagai nelayan yang tidak bernasib baik untuk mempertinggikan pendapatannya di samping memperbaiki kebajikan orang-orang luar

bandar. Kalaupun kehidupan mereka seperti nelayan dan sebagainya tidak dapat diperbaiki ke arah yang dicita-cita oleh Kerajaan kita hari ini, kita khawatir di satu masa nanti mereka tidak dapat menahan kesabaran yang boleh membawa ke arah yang tidak kita ingini. Misalnya mereka mencari pekerjaan lain, mencari pekerjaan ke bandar-bandar besar yang menambah lagi pengangguran yang memang sudah sedia ada pada hari ini. Walaupun tidak sebegitu merumitkan sekurang-kurangnya ekonomi negara juga terjejas. Oleh itu, eloklah kita membuat perhitungan dari sekarang, walaupun Kerajaan terpaksa memberi peruntukan yang besar, namun hasil daripada peruntukan itu nanti dapat memberi faedah di bidang sosial, ekonomi rakyat dan negara seluruhnya.

Di Sarawak sepatutnya pembukaan tanah baru untuk pertanian rakyat dibuka lebih banyak lagi di mana yang sesuai untuk tanaman jangka pendek seperti kacang soya, koko dan lain-lain lagi supaya dapat menambah pekerjaan kepada rakyat di samping menambah lagi hasil ekonomi negara di bidang pertanian. Saya berpendapat bahawa kawasan luar-luar bandar tidak ada jalan lain yang lebih baik untuk memberi pekerjaan dan mempertingkatkan taraf kehidupan rakyat melainkan sektor pertanian dan perikanan cara moden diperbesarkan. Jika perkara ini tidak dibuat demikian, negara kita juga pada satu masa akan mengalami kekurangan makanan yang boleh tumbuh subur di bumi Malaysia disebabkan tambahan penduduk pada tiap-tiap saat dan waktu yang tidak boleh dielakkan lagi.

Mengenai masalah perumahan bagi rakyat Negeri Sarawak luar-luar bandar yang tidak makan gaji tidak begitu minat di bidang ini, oleh sebab mereka sentiasa bersyukur kepada apa yang ada asalkan boleh memberi perlindungan supaya tidak ditimpa hujan dan panas. Walaupun umpama kata: Bertiang nibung, berlantai nibung, beratap daun dan dinding daun pun tidak begitu kesah. Cuma

perut yang sentiasa berkehendakkan diisi, itulah yang menjadi masalah berat untuk dihadapi sekarang. Walaupun kami bersetuju Kerajaan membuat rumah lebih banyak lagi untuk yang bergaji atau yang berpendapatan rendah, di sini ingin juga saya merayu kepada pihak SEDC atau Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Sarawak menolong bumiputra yang berminat dalam lapangan perniagaan supaya membina rumah kedai di pekan Mukah di mana tapak tanahnya telah disediakan oleh Kerajaan dengan harga yang sesuai mengikut keadaan tempat itu sendiri misalnya di antara \$30,000 atau \$40,000 pada satu pintu.

Di samping itu saya yakin pihak SEDC menimbangkan dengan baik dan tidak mengambal masa yang begitu panjang untuk memproses surat-surat permohonan rakyat untuk mendapat tanah Kerajaan (State land) untuk bumiputra yang berkehendakkan membuat kilang sagu di kawasan itu. Jikalau masa untuk memutuskan itu mengambil masa yang begitu panjang, sudah pasti rakyat menjadi pening kepala menunggunya. Samada bersetuju atau tidak biarlah jawapan diberi dalam tempoh masa yang berpatutan.

Mengenai pelajaran, adalah salah satu perkara utama dan penting bagi semua golongan rakyat sekarang. Oleh itu bebanan Kementerian Pelajaran makin sehari semakin bertambah berat. Begitu juga peruntukannya sentiasa bertambah berlipat ganda pada tiap-tiap tahun. Bagi rakyat di Sarawak terutama ibubapa, murid-murid dan anak-anak di luar bandar sekarang telah sedar semenjak dimansuhkan peperiksaan Darjah VI. Mereka sangat mengambil perhatian berat atas pelajaran anak-anak mereka dan mereka juga sanggup berkorban seperti mendirikan bangunan sekolah rendah sementara cara gotong royong untuk anak-anak mereka belajar seperti terdapat di kawasan saya. Oleh itu saya berharap pihak Kementerian Pelajaran memberi perhatian untuk menggantikan bangunan sekolah sementara yang dibina oleh rakyat yang sudah lapuk usang dengan

bangunan yang tetap serta dengan alat perkakas seperti bangku dan meja termasuk juga rumah kediaman guru-guru daripada peruntukan yang disediakan untuk tahun ini. Sebuah sekolah menengah rendah juga sangat dikehendaki oleh rakyat di daerah kecil Belingian. Perkara ini pun telah dikemukakan kepada pihak Kerajaan Negeri Sarawak. Kami berharap Kementerian Pelajaran dapat menimbang dan meluluskan projek ini bagi menampung sekolah menengah di luar-luar bandar.

Ingin juga saya meminta perhatian Kementerian yang berkenaan mengenai asrama sekolah menengah Kerajaan di Daerah Dalat yang pembinaannya sekarang hampir siap ditambah lagi asrama kita membolehkan murid-murid yang sentiasa bertambah itu daripada sekitar kawasan Batang Oyak termasuk juga murid-murid dari Kampung Kekan seperti mana yang telah diberitahu oleh ibubapa murid-murid di Kampung Kekan kepada Jabatan Pelajaran Negeri Sarawak.

Mengenai guru-guru pula, terutamanya di sekolah luar bandar hampir merata daerah di negeri Sarawak masih banyak lagi kekurangan guru-guru terlatih walaupun pihak Kementerian ini telah mencuba untuk mengatasinya. Apa yang saya fikir untuk mempercepatkan lagi mendapat guru-guru yang terlatih dan berpengalaman ialah dengan memberi biasiswa atau dermasiswa kepada guru-guru yang berkecukupan yang belum mendapat latihan dengan diberi kursus baik di mana sahaja maktab-maktab latihan perguruan termasuk juga guru-guru ugama. Ini adalah bagi menjamin lagi pelajaran anak-anak kita ke taraf yang lebih baik yang sempurna.

Saya teringat seorang kawan dari kawasan saya memberitahu, ia bertanya kepada seorang murid Darjah VI iaitu 3 sama 3 atau 3 campur 3 pun tidak dapat menjawab dengan betul. Adakah ini kita salahkan kepada budak-budak atau murid-murid sekolah sahaja atau kepada guru-guru?

Bidang Kesihatan adalah satu perkara yang penting untuk rakyat tidak boleh dipisahkan dengan pembangunan ekonomi negara. Rakyat sihat sudah pasti ekonomi negara juga sihat. Sekarang memang dapat dilihat di negeri mana-mana sahaja di dalam Malaysia ini Pusat Kesihatan Besar dan Kecil dan Klinik-klinik Desa telah banyak didirikan di merata daerah.

Semenjak beberapa tahun yang sudah terutama di kawasan pendalaman berhampiran dengan jalanraya baru banyak terdapat di Negeri Sarawak, walaupun kita menyedari perkara seperti ini tidak dapat dibuat dengan sekaligus. Apa yang saya ingin sentuh di sini ialah atas rayuan rakyat, misalnya di Daerah Dalat sekarang berkehendakkan sebuah Hospital Daerah lengkap dengan alat moden. Sekarang daerah ini mempunyai sebuah gudang ubat di bawah tadbiran seorang Pembantu Rumah Sakit yang baru sahaja lulus latihannya.

Saya yakin pihak yang berkenaan akan memberi pertimbangan yang wajar bagi kepentingan lebih 20,000 jiwa di situ. Kampung Kuala Belingian juga harus diberi pertimbangan bagi mendapat sebuah Pusat Kesihatan Kecil bagi keperluan rakyat tepi pantai di situ yang kebanyakannya sekarang datangnya berpindah dari Ulu Belingian untuk mengambil bahagian dalam rancangan menanam padi, koko dan kelapa di situ.

Bagi Hospital Daerah Mukah sekarang sentiasa penuh sesak. Oleh itu saya minta pihak yang berkenaan memperbesarkan lagi hospital tersebut untuk membolehkan pesakit-pesakit yang diam di luar bilik seperti yang terdapat sekarang.

Saya sukacita mendengar Menteri Kewangan memberitahu Dewan yang mulia ini berkenaan perlaksanaan projek-projek bekalan air dan letrik di luar bandar. Ini adalah satu berita baik bagi rakyat di luar bandar yang sudah lama menunggunya. Kerajaan Pusat telah bersetuju menanggung kos projek-projek

tersebut kepada Negeri-negeri yang kurang maju termasuklah Sarawak. Apabila saya lihat dua tiga tahun kebelakangan ini seperti di Daerah Kecil Belingian paip saluran air telah datang ke daerah itu begitu lama. Baharu sahaja awal tahun ini paip itu ditanam dalam tanah. Entah bilakah air paip itu boleh digunakan.

Bagi Daerah Dalat pula penyelidikan tempat mendapat air sudah dibuat begitu lama. Sampai hari ini saya tidak nampak tanda-tanda bilakah projek itu dimulakan. Sekarang budak-budak Sekolah Menengah Kerajaan Dalat terpaksa mandi air masin dengan menumpang jeti-jeti orang kampung di sekitar kawasan itu. Pernah juga mereka berkata air minuman dibawa dari air yang dipam dari Batang Oyak dengan tidak dibubuh ubat membunuh kuman-kuman di dalam air.

Penduduk di Kuala Oyak di mana air sentiasa masin masih lagi menunggu projek air yang telah lama dijanji oleh pihak Kerajaan untuk daerah itu. Saya rasa jika pihak yang berkenaan tidak mencukupi kakitangan yang boleh bertanggungjawab atas projek seperti ini, eloklah dikeluarkan tender supaya pemborong yang berkeelayakan boleh membuat tawaran untuk membuatnya, supaya segala rancangan berjalan mengikut jadual dan masa yang ditentukan oleh Kerajaan.

Ramai rakyat yang bersungut tentang letrik di luar bandar seperti yang saya dengar sendiri di kawasan saya. Oleh kerana dasar letrik itu, apabila sesebuah rumah berkehendakkan letrik untuk dipasang di dalam rumah yang berkenaan, terpaksa terlebih dahulu mencari pemborong yang ada lesen di situ untuk memasang segala wayar atau cable di dalam rumahnya. Biasanya si pemborong ini pula meminta harga yang tinggi boleh dikatakan mengambil untung tiga atau empat kali ganda. Segala tiang letrik yang menyambung dari jalanraya ke rumah pun terpaksa orang yang memohon membayar pula kepada pihak letrik dengan harga yang mahal. Walhal satu tiang yang serupa boleh didapati dari luar

\$50—60 sebatang. Pihak letrik tidak mahu menggunakannya melainkan tiang belian daripada letrik juga mesti digunakan dengan harga jauh lebih tinggi. Apakah perkara seperti ini dapat memperbaiki taraf dan mutu kehidupan penduduk-penduduk luar bandar yang miskin itu bertambah lebih baik ataupun sebaliknya.

Sukacita saya menyentuh kekurangan minyak tanah bagi keperluan rakyat, walaupun sebentar tadi Menteri Kewangan telah memberi jaminan tentang bekalan minyak tanah di negara kita ini. Apabila ditanya kepada wakil penjual minyak tanah yang terdapat di kawasan saya, mereka memberitahu biasanya mereka minta kepada Shell Marketing Miri Sarawak, jika permintaan mereka itu umpamanya 4,000 gelen untuk sekali menghantar, biasanya cuma diberi separuh sahaja. Inilah yang menyebabkan minyak tanah di daerah kecil di negeri Sarawak menjadi rakyat berebut-rebut membelinya, masa bekalan minyak itupun tidak tentu, kadangkala ada dua kali sebulan dan ada sekali sebulan dihantar. Dan pihak penjual atau wakil penjual tempatan menjual minyak itu dengan jam yang ditentukan, umpama kata daripada pukul 4.00 petang sampai pada pukul 6.00 petang dalam dua jam sehari untuk membeli bekalan minyak itu. Oleh yang demikian, rakyat yang datang dari kampung 4 atau 5 batu jauh terpaksa menunggu dari pagi sampai petang untuk membeli satu gelen minyak tanah. Ini telah berlaku di banyak kawasan luar-luar bandar di negeri Sarawak sebagaimana kita telah baca serta tengok di dalam akhbar-akhbar tempatan. Kami harap pihak yang berkenaan mengambil perhatian atas betapa susahnya rakyat membeli bahan tersebut. Rakyat pernah berkata kenapa negeri mengeluarkan minyak begitu payah untuk membelinya seolah-olah sebagai meminta dengan percuma.

Saya merayu kepada pihak yang berkenaan biarlah mengimpot minyak tanah mencukupi untuk kegunaan negeri ini. Walaupun jaminan yang telah diberi oleh pihak Menteri yang

berkenaan tetapi bukti yang nyata dirasakan oleh rakyat tidaklah begitu. Saya harap Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dapat membebaskan kesusahan rakyat yang berlanjutan.

Ingin juga saya menyentuh mengenai jalan-jalanraya dan jambatan di luar bandar di mana peruntukan sebanyak \$65 juta telah disediakan. Pada lazimnya sekarang bagi daerah-daerah di dalam kawasan pilihanraya saya di mana jalan-jalan dan jambatan di kawasan kampung adalah di bawah jagaan dan tadbiran Majlis Daerah yang berkenaan. Malangnya Majlis Daerah di kawasan saya tidak mempunyai wang yang cukup untuk memperbaiki dan membuat jalan-jalan di kampung-kampung termasuk juga jambatan. Saya yakin dengan adanya peruntukan ini bagi daerah yang mundur seperti kawasan saya dapat sedikit-sebanyak menerima pembahagian peruntukan bagi membina jalan-jalanraya dan jambatan yang sudah lapuk dan sebagainya daripada tepi jalan itu sudah runtuh masuk ke sungai sebagaimana kita lihat atau terdapat di daerah saya. Begitu juga jalanraya yang penting dari Kuala Mukah ke Kuala Oyak sejauh lebihkurang 17 batu itu dapat diberikan peruntukan supaya sekurang-kurangnya jalan itu diperbaiki mengikut yang sepatutnya seperti dipasang batu dan tar. Perkara ini memang pernah diberitahu kepada pihak yang bertanggungjawab, walaupun demikian tindakan yang memuaskan belum lagi diperolehi. Saya berharap pihak yang berkenaan walaupun tidak membuat atau memperbaiki jalanraya ini dengan sekali gus, tetapi bolehlah membuat tiga atau empat batu dalam setahun. Rakyat di kawasan berhampiran dengan jalanraya ini di kawasan tepi laut antara Kuala Mukah dan Kuala Oyak tidak ada mendapat nikmat jalanraya yang sempurna sejak daripada penjajah dahulu sehingga sampai hari ini. Walaupun jalanraya yang besar dan cantik dibuat di dalam daerah ini dari Kuching ke Sibu dan seterusnya menyambung ke Bahagian Keempat adalah jauh di hulu. Rakyat di pantai daerah ini baik apa sahaja di bidang pembangunan termasuk

pembukaan tanah baharu yang boleh diharap menambah kebaikan kehidupan belum lagi mendapat peluang menikmatinya. Saya berharap dengan besar harapan dengan adanya segala peruntukan daripada Kerajaan Pusat seperti yang tercatat dalam Belanjawan 1978 dapat sama-sama dinikmati oleh semua daerah di luar bandar Malaysia.

Pada akhirnya, Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya memberi sokongan dan terima kasih kepada Menteri Kewangan atas kebijaksanaan merangka Belanjawan 1978 yang disambut dengan senang hati oleh semua pihak samada yang kaya ataupun yang menderita hidup di seluruh negara ini. Kita berharap ekonomi yang sihat di negara kita ini boleh kekal sepanjang masa bagi membolehkan negara membangun. Segala projek yang memberi faedah terutama kepada rakyat luar bandar, dengan adanya segala kemajuan yang dirasakan oleh semua rakyat, sudah pasti musuh-musuh negara boleh dihapus dengan begitu senang.

4.58 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan ucapan Belanjawan yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana Belanjawan tahun 1978 ini tidak mengandungi cadangan-cadangan cukai yang berat yang akan menambahkan penderitaan rakyat khususnya rakyat miskin dan berpendapatan rendah, maka belanjawan ini boleh dikatakan sebagai bermurah hati (generous). Tetapi kemurahan hati (generosity) ini boleh dianggap sebagai kesunyian yang dialami sebelum melandanya ribut. Kerana adalah jelas belanjawan ini adalah belanjawan untuk mendapatkan undi.

Sungguhpun seperti dikatakan terlebih dahulu oleh Menteri Kewangan Belanjawan tahun 1978 tidak akan mengakibatkan serangan sakit jantung tetapi ramai khuatir

selepas belanjawan ini dilulus ramai yang akan mengidap sakit jantung. Dan jika sekiranya mereka mengidap sakit jantung mungkin mereka tidak akan sempat pulih ke sediakala.

Walaupun belanjawan untuk tahun hadapan boleh dianggap sebagai belanjawan yang "generous" tetapi jika ianya dibanding dengan komitmen Kerajaan untuk membantu rakyat miskin, untuk membasmi kemiskinan dan ketidaksemaan sosial dan ekonomi bolehlah dikatakan belanjawan yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan adalah mengecewakan. Sebagai seorang yang percaya belanjawan boleh menjadi satu alat fiskal yang kuat untuk pembangunan negara, saya merasa Menteri Kewangan sepatutnya mengadakan dalam belanjawannya langkah-langkah radikal yang lebih untuk merapatkan lagi jurang yang kian meningkat di antara orang-orang yang berada dengan orang-orang yang tidak berada dan juga mengemukakan perubahan-perubahan cukai yang lebih radikal supaya mengurangkan kesusahan dan penderitaan ekonomi yang dialami oleh golongan-golongan berpendapatan rendah. Ini adalah penting kerana dengan membuat demikian kita akan dapat menentukan samada kita dapat membina sebuah masyarakat yang lebih adil dan lebih saksama.

Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun Menteri Kewangan telah berkata Belanjawan tahun 1978 adalah suatu belanjawan yang baik untuk semua, namun demikian terdapat beberapa perkara yang mengecewakan.

Walaupun saya memerhati Menteri Kewangan telah bercadang untuk mengurangkan cukai impot ke atas teh, jam tangan dan jam dinding, barang-barang buatan kulit, kamera, berlian dan batu permata dikurangkan, saya kesal tiada apa-apa kurangan dalam cukai impot yang dikenakan ke atas buah-buahan seperti limau, apple, pear, buah anggur dan juga makanan-makanan lain yang diimpot yang dimakan oleh rakyat Malaysia.

Jika sekiranya barang-barang kemewahan seperti berlian atau batu permata boleh di-

kurangkan cukai impotnya, saya tidak nampak apa-apa sebab mengapa buah-buahan dan makanan-makanan yang diimpotkan yang merupakan perlu oleh pengguna-pengguna tidak diberi layanan yang sama. Oleh demikian saya menyeru Menteri Kewangan mengambil perhatian cadangan saya ini supaya orang ramai khasnya orang-orang yang berpendapatan rendah dapat membeli limau dan apple yang lebih murah.

Tidak terdapat apa-apa perubahan drastic dalam cukai-cukai yang dikenakan ke atas orang-orang biasa.

Seumpamanya, bayaran tambahan untuk cukai jalan untuk motosikal dikenakan pada tahun lalu serta cukai jualan 5% yang merupakan sesuatu cukai "iniquitous" yang menyebabkan inflasi boleh lagi dimansuhkan ataupun dikurangkan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga memerhati cukai eksport ke atas bijih timah dan perusahaan-perusahaan kelapa sawit telah dikurangkan tetapi saya memerhati tidak ada apa-apa galakan diumumkan untuk mendorong perusahaan pengkilangan khas tentang pelaburan semula (re-investment). Oleh kerana sektor perusahaan dijangka akan memainkan satu peranan yang penting di bawah Rancangan Malaysia Ketiga, saya rasa galakan-galakan yang lebih hendaklah diberi kepada sektor perusahaan ini.

Apabila membentangkan Belanjawan 1977 di Dewan yang mulia ini pada tahun yang lalu, Menteri Kewangan telah berkata belanjawan sebagai satu rancangan ekonomi tahunan akan cuba mencapai objektif-objektif sosio-ekonomi bawah Rancangan Malaysia Ketiga.

Setahun telah lalu sejak Belanjawan tahun 1977 diluluskan tetapi rakyat miskin dari semua kaum masih belum merasai hasil yang dijanjikan oleh Kerajaan.

Sungguhpun Menteri Kewangan dalam ucapan belanjawannya telah berkata tentang

kejayaan yang dicapai oleh Kerajaan dalam mengatasi kemelesetan ekonomi dan inflasi serta pertumbuhan ekonomi yang tinggi sebanyak 8% bagi tahun 1977, tetapi, ironnya ialah rakyat masih menderita dari kadar hidup yang tinggi khasnya mereka yang miskin dan berpendapatan rendah yang terpaksa membelanja lebih dari 80% dari pendapatan mereka untuk makanan dan sewa rumah dan ini termasuk mereka yang tinggal di kampung-kampung, ladang-ladang, kampung-kampung baru, setinggan-setinggan, buruh-buruh kasar pemandu-pemandu teksi dan peniaga-peniaga kecil.

Ingin saya menegaskan di sini pertumbuhan ekonomi dan pencapaian negara kita hanya akan bermakna jika keuntungan-keuntungan ekonomi dapat diserap kepada golongan-golongan yang tidak mampu dan bukan di "siphoned off" oleh mereka yang kaya.

Tuan Yang di-Pertua, masalah membasmi-kan kemiskinan di sektor bandar dan di sektor luar bandar dan juga usaha merapatkan jurang ekonomi di antara orang-orang yang berada dan orang-orang yang tidak berada hendaklah diberi perhatian yang penting oleh Kerajaan jika sekiranya kita hendak mewujudkan sebuah masyarakat yang benar-benar adil dan saksama.

Kini kita telah sampai ke tahun kedua pelaksanaan Rancangan Malaysia Ketiga. Sedangkan kita berada diambang pintu sebelum memasuki tahun ketiga Rancangan Malaysia Ketiga, kita ingin tahu sejauh manakah Kerajaan berjaya mengatasi masalah kemiskinan dan mengurangkan jurang perbezaan di antara orang-orang yang berada dengan orang-orang yang tidak berada? Kemiskinan samada ianya terdapat di bandar atau di luar bandar merupakan cabaran yang besar kepada Kerajaan dan setakat mana Kerajaan berjaya mengatasi masalah ini akan juga menentukan setakat mana kita akan dapat mencapai keselamatan dan stabiliti.

Saya ingin menyeru Kerajaan mengambil langkah-langkah yang lebih positif dalam mengatasi masalah kemiskinan. Satu perang secara total hendaklah diisytiharkan terhadap kemiskinan dan juga satu strategi yang positif hendaklah diatur untuk mengurangkan penumpuan kekayaan dalam tangan sebilangan kecil rakyat Malaysia supaya menentukan hasil masyarakat kita dibahagikan secara adil kerana jika Kerajaan gagal membuat demikian, seruan untuk sebuah masyarakat adil (a just society) yang sering dibuatkan oleh Kerajaan akan tidak mempunyai makna kepada rakyat miskin di negara kita.

Saya gembira melihat Lapuran Ekonomi Perbendaharaan telah memperuntukkan sebahagian untuk kualiti kehidupan di Malaysia. Ini hendaklah sepatutnya diadakan kerana seperti dikatakan oleh saya tadi, kejayaan atau kegagalan Kerajaan dalam usaha pembangunannya akan dinilai dalam ertikata kualiti kehidupan rakyat Malaysia dari semua kaum.

Lapuran tersebut mengenai kualiti kehidupan di Malaysia telah menyebut di antara lain masalah pertumbuhan di Wilayah Persekutuan dan juga keadaan pekerja-pekerja di negara ini.

Berkenaan masalah pertumbuhan di Wilayah Persekutuan, Lapuran Ekonomi tahun 1977/1978 berkata dan saya memetik, "Sejak penubuhannya dalam tahun 1972, Dewan Bandaraya, dengan kerjasama lain-lain Jabatan Kerajaan yang berkaitan telah mempergiatkan lagi usaha bagi mengatasi masalah yang timbul dari pertumbuhan yang pesat ini. Yang penting dalam kaitan ini ialah usaha-usaha bagi mengatasi masalah setinggan, mengurangkan kesesakan lalu lintas dalam pusat bandar dan memperbaiki kualiti alam sekitar di Wilayah Persekutuan."

Pada masa ini terdapat lebihkurang 29,308 unit rumah dalam 106 kawasan setinggan dengan anggaran penduduk sebanyak 175,360

yang merupakan 21 peratus daripada jumlah penduduk di Wilayah Persekutuan." Laporan tersebut juga menambah "Pendapatan yang rendah dan unit rumah harga murah yang tidak mencukupi adalah di antara sebab-sebab utama timbulnya masalah setinggan".

Tuan Yang di-Pertua, kualiti kehidupan setinggan-setinggan menggambarkan kedudukan masalah kemiskinan di bandar-bandar. Kawasan-kawasan setinggan yang pada umumnya mengandungi pondok-pondok yang terletak rapat satu sama lain juga tidak mempunyai kemudahan langsung ataupun mempunyai kemudahan terhad seperti bekalan elektrik, air paip, pengaliran air, pembuangan najis dan kemudahan-kemudahan sanitation.

Banyak di antara kawasan-kawasan setinggan yang ujud di dalam Wilayah Persekutuan mempunyai kemudahan-kemudahan terhad seperti yang dinyatakan saya sebentar tadi.

Banyak di antara kawasan-kawasan setinggan di Wilayah Persekutuan mengalami kekurangan kemudahan-kemudahan asas seperti air paip dan bekalan elektrik. Keadaan sanitation atau kesihatan di semua kawasan setinggan di Wilayah Persekutuan adalah amat buruk kerana kawasan-kawasan tersebut tidak mempunyai pengaliran air yang teratur kemudahan-kemudahan pembuangan najis dan lain-lain.

Permintaan-permintaan yang dibuat kerap kali oleh setinggan-setinggan untuk kemudahan-kemudahan asas selalunya tidak diindahkan atas alasan tiada apa-apa peruntukan untuk membaiki keadaan hidup mereka kerana masalah setinggan dianggap sebagai satu masalah haram.

Saya berasa sangat kesal dan saya terpaksa mengutuk sebarang percubaan dari pihak-pihak yang berkenaan yang memandang masalah setinggan sebagai satu masalah undang-undang dan oleh sebab itu mereka

berpendapat setinggan-setinggan ini hendaklah dilayani menurut undang-undang.

Tetapi, ini adalah tidak tepat kerana masalah setinggan bukan sahaja di Wilayah Persekutuan tetapi juga di beberapa tempat yang lain hendaklah dianggap sebagai satu masalah sosio-ekonomi dan bukan sebagai satu masalah undang-undang. Setinggan-setinggan hendaklah dilayani seperti manusia yang lain dan oleh sebab itu mereka berhak menikmati kemudahan-kemudahan asas dalam kehidupan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, kami bercadang supaya Kerajaan melancarkan satu rancangan positif dengan segera untuk memperbaiki keadaan hidup alam sekitar semua kawasan setinggan di Wilayah Persekutuan sebagai satu langkah ke arah meningkatkan kualiti kehidupan mereka. Dengan ingatan ini semua kawasan-kawasan setinggan hendaklah dibekalkan dengan air paip yang mencukupi, bekalan elektrik, pengaliran air, pembuangan najis dan kemudahan-kemudahan sanitation.

Sebagaimana dinyatakan dalam Laporan Ekonomi Perbendaharaan, pendapatan yang rendah dan unit rumah yang tidak mencukupi adalah di antara sebab-sebab utama timbulnya masalah setinggan.

Menurut Laporan tersebut, Dewan Bandaraya telah mula membina rancangan peringkat permulaan 31,747 unit rumah murah dari mana 6,700 unit akan dikhaskan untuk setinggan. Ini dijangka akan siap dalam tahun 1980. Seramai 7,102 keluarga setinggan yang akan ditempatkan di rumah-rumah oleh Dewan Bandaraya. Menjelang tahun 1980 akan diberi tapak-tapak di sembilan kawasan-kawasan setinggan yang akan dinaikkan tarafnya serta dibekalkan dengan kemudahan-kemudahan asas. Pada keseluruhannya seramai 13,802 keluarga akan ditempatkan di rumah-rumah harga murah dan juga di tapak-tapak rumah yang dinaikkan tarafnya menjelang tahun 1980. Ini adalah apa yang telah disebut dalam Laporan Ekonomi.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menyatakan di sini bahawa ini adalah tidak memuaskan dan tidak akan membantu mengatasi masalah-masalah kekurangan rumah yang teruk di Wilayah Persekutuan.

Kita hendaklah ingat pada masa ini terdaapt lebih dari 16,000 pemohon-pemohon di senarai menunggu untuk mendapatkan rumah-rumah murah di Wilayah Persekutuan dan bilangan ini kian meningkat dan kian bertambah.

Betapa teruknya masalah kekurangan rumah boleh dilihat apabila kita pergi ke Jabatan Perumahan Dewan Bandaraya di mana kita akan nampak beramai-ramai orang-orang yang menunggu giliran untuk mendapatkan borang-borang permohonan setiap hari. Terdapat ramai pemohon-pemohon yang telah memohon sejak empat dan lima tahun terdahulu tetapi masih diberitahu yang mereka terpaksa tunggu.

Tuan Yang di-Pertua, mereka yang memohon untuk mendapatkan rumah-rumah murah tidak sepatutnya terdiri dari setinggan-setinggan yang menduduki di tanah persendirian tetapi juga mereka yang berpendapatan rendah yang tidak mampu membeli rumah-rumah dari pihak swasta, dari pemaju-pemaju perumahan. Juga terdapat ramai orang yang mengalami kesukaran untuk menyewa bilik di Bandaraya kerana sewa bilik di Bandaraya sering dinaikkan oleh tuanpunya-tuanpunya rumah.

Mereka meminta pihak Dewan Bandaraya membantu mereka mendapatkan rumah-rumah pangsa. Tetapi mereka diberitahu permohonan tidak boleh ditimbang kerana terdapat kekurangan rumah-rumah pangsa harga murah, kerana rumah-rumah pangsa yang ujud sekarang yang ada sekarang akan digunakan untuk menempatkan setinggan-setinggan yang diusir dari tanah kerajaan kerana tanah tersebut hendak diambil balik untuk tujuan pembangunan. Inilah masalah dan dilemma yang dihadapi oleh mereka yang

berpendapatan rendah di Kuala Lumpur hari ini.

Tuan Yang di-Pertua, kami menggesa dan menggesa sekali lagi Kerajaan untuk menganggap masalah rumah-rumah harga murah di Wilayah Persekutuan dengan penuh seriusnya dan mengambil langkah-langkah bagi mengatasinya dengan beberapa segera yang boleh.

Kerajaan hendaklah memulakan pembangunan perumahan yang lebih intensif di Wilayah Persekutuan yang bertujuan mempesatkan lagi pembangunan rumah-rumah harga murah. Kekurangan rumah-rumah harga yang teruk ini hanya boleh diatasi dengan membina lebih banyak rumah-rumah harga murah bukan sahaja untuk setinggan-setinggan bahkan juga untuk pemohon-pemohon yang layak. Objektif jangka panjang pembangunan rumah-rumah harga murah hendaklah bukan untuk menempatkan semula setinggan-setinggan di kawasan bandar tetapi untuk menampung keperluan golongan berpendapatan rendah di negeri ini.

Tuan Yang di-Pertua, berkait dengan soal perumahan, izinkan saya juga mengambil peluang ini untuk menyeru Kerajaan supaya jangan melengah-lengah lagi jualan rumah-rumah pangsa berharga murah kepada penghuni-penghuni supaya mereka yang terdiri dari golongan berpendapatan rendah dapat memiliki rumah sendiri. Undang-undang yang relevan yang berkaitan mengenai perkara ini telahpun diluluskan di dalam Dewan ini dan saya tidak nampak sebab-sebab mengapa Kerajaan hendak melengah-lengah menjualkan rumah-rumah pangsa berharga murah kepada penghuni-penghuni yang sedia ada.

Semasa membicarakan sekim-sekim perumahan murah dalam Dewan Bandaraya, saya ingin mengambil peluang ini juga untuk menarik perhatian Kerajaan terhadap kerosakan lif-lif yang sering berlaku di rumah-rumah pangsa yang dibina oleh Dewan Bandaraya.

Setiap kali lif rosak, bukan sahaja ianya mengakibatkan kesukaran kepada penghuni-penghuni tetapi juga mengancam keselamatan penghuni-penghuni. Saya menyeru Kerajaan mengambil perhatian perkara ini dengan seriusnya. Satu jalan untuk mengatasi masalah ini ialah untuk menggantikan lif-lif yang lama dengan lif-lif yang baru ataupun Dewan Bandaraya hendaklah mengkaji balik soal mengupah attendan lif untuk menjaga lif-lif tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, dalam Lapuran Ekonomi Perbendaharaan juga telah disebut berbagai-bagai langkah yang telah diambil untuk meringankan masalah lalu lintas. Ini patutlah dialu-alukan. Ini termasuk mengadakan bas-bas mini pada awal tahun 1975 dan pada akhir bulan Ogos, 1977, terdapat 395 buah bas dalam operasi. Pihak polis telah menguatkan satu peraturan yang menyekat kenderaan-kenderaan yang jalan dengan perlahan yang lebih 5 tan muatnya dari memasuki jalan-jalan besar di Bandaraya semasa "peak hours".

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya merujuk perhatian Kerajaan kepada pengumuman yang dibuat oleh Persatuan Tuan-tuan Punya Lori Pengangkutan Wilayah Persekutuan yang berkata yang mereka akan menaikkan kadar pengangkutan sebanyak 25% mulai 1hb. November, 1977 iaitu bermula hari esok.

Sebab-sebab yang diutarakan oleh Persatuan kerana mengambil keputusan sedemikian ialah oleh kerana tuan-tuan punya lori terpaksa menanggung kos operasi tambahan serta juga kerugian kewangan yang dialami akibat sekatan yang dikenakan ke atas lori-lori yang melarang lori-lori dari memasuki Bandaraya pada waktu sibuk iaitu dari pukul 7 pagi hingga 9.30 pagi dan dari pukul 4 petang hingga 6 petang.

Saya rasa, tanpa menghiraukan bagaimana Kerajaan memandangkan sebab-sebab yang disuarakan oleh Persatuan tersebut, pengumuman yang dibuat oleh Persatuan tersebut hendaklah diperhatikan dengan seriusnya oleh

orang ramai kerana kenaikan kadar pengangkutan akan mendatangkan implikasi-implikasi serius terhadap pengguna-pengguna kerana kenaikan kadar pengangkutan akan nyata akan mengakibatkan kenaikan harga barang-barang.

Saya menyeru Kerajaan memerhatikan perkara ini dengan segera dan juga dalam pada ini Kerajaan hendaklah mengkaji semula sekatan yang dikenakan ke atas lori-lori dan kenderaan-kenderaan yang berjalan dengan perlahan jika sekiranya Kerajaan percaya adalah tidak adil bagi pihak-pihak yang berkenaan untuk menyalahkan operator-operator pengangkutan kerana kesesakan lalu lintas di Wilayah Persekutuan.

Apa yang dikehendaki dengan segera untuk Wilayah Persekutuan hari ini ialah satu Pelan Induk yang akan memandu pertumbuhan dan perluasan Bandaraya Kuala Lumpur. Pelan Induk adalah juga perlu kerana menurut Lapuran Ekonomi 1977/1978, Jabatan Perancang Bandar dan kampung telah menganggarkan bahawa memandang kepada keadaan fizikal dan alam sekitar, kawasan Wilayah Persekutuan sekarang yang seluas 96 batu persegi hanya dapat menampung jumlah penduduk maksima sebanyak 1.2 juta.

Apa yang harus dibuat ialah untuk menyegerakan persediaan sebuah Pelan Induk yang baik dan adalah menjadi harapan kami Pelan Induk ini dapat disediakan dengan jangka masa yang singkat supaya satu strategi yang diatur dan diselaraskan dengan baik dapat menyumbangkan terhadap kebaikan kualiti kehidupan penduduk-penduduk di Wilayah Persekutuan.

Pelan Induk yang akhir bagi Kuala Lumpur telah disediakan dalam tahun 1964 dan telah berkuatkuasa dalam tahun 1970. Pelan tersebut hanya menumpukan perhatian di kawasan perniagaan di pusat Bandaraya sahaja. Pelan Induk yang baru ini hendaklah mengidentifikan tempat-tempat yang baik untuk dijadikan bandar-bandar satellite di sekitar

Kuala Lumpur. Tempat-tempat tersebut hendaklah termasuk Cheras, Sentul, Gombak, Setapak, Salak Selatan, Kepong, Damansara dan Jinjang.

Bandar-bandar satellite ini hendaklah dijadikan "self-contained" supaya penduduk-penduduk di bandar-bandar tersebut tidak payah pergi ke pusat Bandaraya untuk mendapatkan keperluan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, dalam ucapan Belanjawannya, Menteri Kewangan telah berkata bahagian terbesar daripada belanja pembangunan bagi tahun 1978 yang berjumlah \$4,643.6 juta akan diperuntukkan kepada rancangan-rancangan pertanian dan pembangunan luarbandar berjumlah \$863 juta.

Saya kesal untuk memerhatikan tiada apa-apa disebutkan oleh Menteri Kewangan tentang pembangunan kampung-kampung baru. Saya ingin dapat tahu dari Menteri Kewangan samada pembangunan luarbandar yang dimaksudkan oleh Menteri yang berkenaan termasuk pembangunan kampung-kampung baru. Jika tidak, maka ini hendaklah dikutuk sama sekali dan saya menyeru supaya satu peruntukan khas dibuat untuk pembangunan kampung-kampung baru di negara ini.

Sejak 20 tahun yang lalu, seramai sejuta penduduk-penduduk kampung-kampung baru yang tinggal di 450 kampung-kampung baru di negara ini telah tertinggal dari "mainstream" pembangunan dan juga kampung-kampung baru tersebut tidak diberi peruntukan yang cukup.

Kerajaan telah gagal membuat sebarang usaha untuk mengurangkan masalah-masalah asas yang dihadapi oleh penduduk-penduduk dalam kampung-kampung baru seperti kekurangan tanah, kekurangan percubaan untuk memperbaiki infrastruktur kampung dan juga kekurangan "security of tenure".

Malaysia mempunyai tanah yang luas di Semenanjung Malaysia terdapat lebihkurang 5

juta ekar yang boleh digunakan untuk tujuan pertanian yang masih terdapat. Tambahan dua juta ekar yang telahpun dikhaskan untuk tujuan pertanian masih belum dikerjakan lagi.

Tuan Yang di-Pertua, sejuta penduduk-penduduk kampung-kampung baru yang merupakan 1.0% jumlah penduduk kita berhak menikmati faedah daripada berbillion-billion ringgit yang dibelanjakan untuk tujuan pembangunan.

Memandang ini saya menyeru Kerajaan menyediakan satu rancangan detail yang menunjukkan apakah matlamat dan objektif-objektif Kerajaan dalam ertikata pemodenan dan pembangunan kampung-kampung baru.

Tuan Yang di-Pertua, dalam ucapan belanjawannya juga, Menteri Kewangan telah berkata objektif yang utama dalam pembangunan negara kita ialah untuk menyediakan perumahan yang cukup terutama sekali bagi golongan-golongan berpendapatan rendah. Beliau juga telah berkata rancangan pembinaan rumah-rumah harga murah akan dipergiatkan di mana peruntukan sebanyak \$132 juta akan disediakan bagi tujuan ini sebagai pinjaman kepada Kerajaan-kerajaan Negeri bagi membiayai 200 projek perumahan yang mengandungi 30,000 unit.

Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun langkah ini dialu-alukan akan tetapi saya berharap ini bukan disuarakan sahaja tetapi dapat dilaksanakan dengan sebenarnya oleh kerana negara kita sedang menghadapi masalah kekurangan rumah yang serius. Dalam hubungan ini, saya ingin mengulangi cadangan saya yang telah dibuat di dalam Dewan ini bahawa masa telah tiba untuk menubuhkan suatu Lembaga Pembangunan Perumahan untuk membimbing Kerajaan dalam membina sekim perumahan dengan lebih pesatnya.

Dalam ucapan Belanjawannya, Yang Berhormat Menteri Kewangan menyatakan bahawa usaha dan kemajuan hendak menstabilkan harga barang-barang, bukanlah semata-mata tanggungjawab Kerajaan.

Seterusnya beliau mengesyorkan bahawa sepatutnya ada penyertaan yang lebih erat dari Persatuan Pengguna-pengguna Malaysia untuk menstabilkan dan mengurangkan harga seberapa yang boleh.

Sambil memperhargai cadangan Menteri Kewangan ini, Menteri mesti sedar bahawa gerakan pengguna kita bukanlah seperti persatuan pengguna di negeri-negeri lain khasnya di Barat yang kuat dan gagah untuk melawan kenaikan harga.

Dalam memperkatakan hal ini, saya tidak pula mengatakan bahawa gerakan atau Persatuan Pengguna kita tidak berfaedah. Kita mesti sedar bahawa peranan yang dimainkan oleh Persatuan-persatuan Pengguna kita tidak akan berkesan selama Kementerian Perdagangan dan Perindustrian itu terang-terang bersimpati kepada pengilang-pengilang yang hendak menaikkan harga barang-barang.

Maka itulah sebabnya, pada masa-masa yang lalu, sungguhpun ada bantahan-bantahan dari Persatuan-persatuan Pengguna, akan tetapi pengilang-pengilang terus menaikkan barang-barang mereka oleh kerana kebenaran yang diberikan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Maka dengan kerana itulah juga saya, pada masa-masa yang lampau menganjurkan penubuhan sebuah Tribunal Harga Berpatutan sebagaimana cadangan wakil dari Kepong untuk menyekat dan meneliti apa juga kenaikan harta yang tidak berpatutan dalam negeri ini.

Pengilang-pengilang yang hendak menaikkan harga barang-barang mesti terlebih dahulu mendapatkan kebenaran dari Tribunal ini dan dapat pula menerangkan sebab-sebab yang menasabah terhadap kenaikan harga itu kepada Tribunal.

Saya suka hendak mengesyorkan kepada Kerajaan supaya mengambil langkah-langkah yang perlu untuk menubuhkan sebuah Tribunal Harga Berpatutan, kerana tanpanya gerakan pengguna-pengguna dalam negara ini

tidak akan dapat memainkan peranan yang efektif dalam membanteras kenaikan harga sebagai yang dikehendaki oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya ingin menyatakan bahawa sungguhpun kita baru sahaja merayakan ulangtahun kedua puluh Kemerdekaan Malaysia, perkara-perkara asas pembangunan negara masih belum lagi diselesaikan.

Soal utama apakah jenis atau rupa bentuk negara Malaysia yang kita sedang bina soal ini masih lagi belum dijawab dengan memuaskan, terjamin dan tertentu.

Masih banyak lagi bilangan orang yang enggan menerima kebenaran dan fakta bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang berbilang bangsa, berbilang bahasa, berbilang kebudayaan dan berbilang ugama, dan apa-apa asas lain pembinaan negara akan hanya mendatangkan perpecahan, keruntuhan dan kemusnahan. Masih banyak lagi orang yang tidak mahu melihat dasar pembangunan negara yang berjaya dan mudahsuai adalah yang akan mengujudkan perpaduan daripada pelbagai bangsa, ugama, bahasa dan kebudayaan di Malaysia, tetapi sebaliknya mengenakan persamaan (uniformity) dalam semua bidang kehidupan.

Pelbagaian adalah identiti unik Malaysia dan kehilangan pelbagaian melalui polisi persamaan (uniformity) akan bermakna Malaysia akan hilang identitinya. Tidak guna bagi kita menipu diri sendiri dengan menyatakan yang Malaysia hari ini adalah bersatupadu dan makmur dan rakyat adalah gembira dan berpuashati.

Di sebalik apa yang Kerajaan Barisan Nasional mengatakan kemewahan dan perpaduan, terletaknya masala-masala negara kita yang sebenarnya — perasaan tidak puas hati, kekeciwaan, kurang yakin di dalam pucuk pimpinan dan yang teruk sekali ialah polarisasi bangsa. Sehingga dan melainkan

pemimpin kerajaan berani bertanggungjawab atas dasar-dasar pembangunan negara dan sedia membetulkan kesilapan-kesilapan mereka yang lalu, hasrat untuk mengujudkan negara Malaysia yang bersatupadu dan adil akan sampai bila pun tinggal sebagai satu impian yang tidak akan menjadi kenyataannya.

Dalam pandangan ini, perkara-perkara besar yang menghadapi negara kita hari ini bukanlah pada pandangan saya dan juga pandangan parti kami bukanlah masaalah-masaalah ancaman-ancaman dan cabaran-cabaran kominis akan tetapi perkara-perkara yang berhubung dengan samada kita boleh mengawas polarisasi kaum, rasuah, memberi rakyat suatu kehidupan yang bermakna yang lebih berfaedah menyelesaikan pengangguran dan yang mustahak sekali ialah menentukan bahawa tiap-tiap rakyat Malaysia mempunyai tempat di dalam negara ini.

Sekianlah sahaja, terima kasih.

5.36 ptg.

Tuan Wee Ho Soon (Bandar Sibu): Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong di atas Ucapan Belanjawan untuk tahun hadapan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan yang telah dibentangkan dalam Dewan ini pada hari 28 haribulan ini kerana ia akan memberi banyak faedah kepada rakyat seluruhnya. Walau bagaimanapun sukaiah saya mengambil perhatian tentang beberapa perkara yang berkaitan di dalam ucapan Belanjawan itu. Terdapat dua perkara penting yang saya rasa perlu mendapat perhatian sewajarnya dari Yang Berhormat Menteri Kewangan iaitu:

1. Atas cukai lada yang dikenakan kepada export duty luar negeri;
2. Mengenai kemajuan dalam bidang perkhidmatan perubatan di Negeri Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, rasa tidak puas hati atau berasa kecewa saya ke atas export duty

lada ke luar negeri itu kerana tiada sebarang tindakan diambil bagi mengurangkan export duty lada. Pada masa sekarang ini di Negeri Sarawak didapati ramai penduduk-penduduk yang mengusahakan kebun-kebun kecil dengan tanaman lada hitam. Biasanya mereka terpaksa bekerja keras mulai dari awal jam 7.00 pagi hingga lewat jam 6.00 petang. Lebih-lebih lagi ketika anak-anak lada itu masih kecil tersangat rumit untuk menjaganya, oleh kerana anak-anak lada itu mudah rosak atau mati sekiranya tidak dijaga dengan baik. Maka pekebun-pekebun terpaksa menumpukan sepenuh masa untuk menjaganya. Tetapi malangnya hasil yang diperolehi oleh mereka tidak setimpal dengan usaha-usaha keras yang telah mereka laksanakan kerana harga lada sekarang ini tidak begitu memuaskan. Sekiranya export duty itu boleh dikurangkan maka harga lada dapatlah dinaikkan sedikit. Dengan itu juga akan menggalakkan lagi rakyat-rakyat luar bandar menanam lada yang boleh memberi faedah yang besar kepada mereka. Oleh yang demikian, saya merayu kepada Yang Berhormat Menteri Kewangan supaya perkara export duty lada ini akan dapat dipertimbangkan semula.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh pula kepada kemajuan dalam bidang perkhidmatan perubatan di Negeri Sarawak, dirasakan belumlah begitu memuaskan samada di bandar-bandar mahupun di luar-luar bandar.

Saya juga telah mendapat tahu bahawa Kerajaan telah bercadang untuk membina sebuah regional hospital di Sibu dalam Rancangan Malaysia Ketiga tetapi malangnya sehingga sekarang ini masih belum ada apa-apa yang konkrit telah dijalankan.

Sebagaimana yang telah kita ketahui bahawa dari masa ke semasa penduduk-penduduk di luar bandar semakin bertambah dan sekiranya Lau King Howe Hospital yang sering ditumpui oleh rakyat di Sibu dan sekitarnya untuk mendapatkan perkhidmatan perubatan tidak mencukupi. Oleh itu saya merayu kepada Kerajaan supaya pembinaan regional

hospital yang dicadangkan itu dapat disegerakan supaya kesejukan di hospital Sibu yang kecil itu dapat dikurangkan. Tuan Yang di-Pertua, dari punca-punca yang saya ketahui bahawa Kementerian Kesihatan telah membuat keputusan untuk mendirikan sebuah regional hospital bertempat di Oya Road, Sibu. Saya dan juga penduduk-penduduk di Sibu serta sekitarnya adalah menyokong dan berpuas hati dengan keputusan itu kerana tempat tersebut adalah difikirkan sangat sesuai, malah harga tanah untuk menyediakan tapak hospital tersebut agak murah. Tetapi saya telah mendapat tahu bahawa Kerajaan Negeri telah tidak bersetuju dengan keputusan yang telah diberi oleh Kementerian Kesihatan itu. Dengan itu sekali lagi saya merayu kepada Kerajaan supaya tempat yang telah sesuai dipilih oleh Kementerian Kesihatan itu tidak diubah. Sebaliknya perhatian sepenuhnya perlu diambil untuk mendirikan segera hospital tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, selain dari itu suka juga saya menyentuh tentang perkhidmatan perubatan yang ada sekarang ini samada di bandar mahu pun di kampung-kampung masih belum begitu memuaskan. Saya tahu bahawa pada masa sekarang ada terdapat lawatan-lawatan oleh doktor udara sekali dalam sebulan dan juga mobile dispensary. Begitu juga perkhidmatan yang diberikan oleh dispensary post di Sarawak. Tetapi kadangkala perkhidmatan seperti ini hanya dijalankan sekali atau dua kali dalam sebulan. Manalah ada masanya lawatan-lawatan atau perkhidmatan itu dibatal begitu sahaja. Dengan demikian rakyat terutama sekali penduduk-penduduk kampung yang jauh dipendalaman tidak mendapat perkhidmatan perubatan yang sempurna. Ini menimbulkan rasa tidak puas hati mereka. Oleh yang demikian, saya merayu kepada Kementerian yang berkenaan supaya mengambil lebih ramai lagi pembantu-pembantu hospital supaya perkhidmatan perubatan terutama di luar bandar boleh diperbaiki. Sekian.

5.55 ptg.

Tuan Abu Bakar bin Arshad (Hilir Perak):

Tuan Yang di-Pertua, saya bangun menyokong di atas Rang Undang-undang yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan yang mana adalah merupakan satu Rang Undang-undang yang boleh dibanggakan dan disambut oleh semua pihak yang tidak memberatkan kepada semua golongan rakyat di dalam negeri ini. Walaupun demikian, ada di antaranya perlu kita kaji semula kepada beberapa kepentingan rakyat yang memerlukan pertolongan terutama sekali kepada mereka yang duduk jauh di pedalaman khususnya yang duduk di kawasan-kawasan pertanian.

Dalam hubungan ini, Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Pertanian yang telah berusaha dengan sedaya-upaya oleh pegawai dan kakitangan bagi menyelamatkan petani-petani daripada menghadapi kerugian yang besar, kerana apa yang telah terkeluar daripada akhbar walaupun berita akhbar itu tidak begitu benar tetapi namun demikian, saya dalam Dewan yang mulia ini mengucapkan syabas kepada akhbar berani mengeluarkan berita walaupun keadaan yang tidak sebenar itu tetapi mendapat pandangan dan perhatian yang segera daripada Kementerian yang berkenaan. Saya meneliti sungguh-sungguh akan usaha-usaha yang dibuat oleh pegawai-pegawai pertanian. Mereka bertugas tidak kira masa pagi atau petang dan ada ketikanya waktu malam pun bertugas mengawasi, memerhati, mengkaji dan menyelidik akan bahaya-bahaya yang akan menimpa kepada petani-petani terutama padi.

Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak petani-petani atau penanam padi, mereka mengalami kesulitan dan kesukaran kerana harga yang ditawarkan oleh pihak Kerajaan tidak begitu seimbang dengan perbelanjaan yang dikeluarkan berbanding dengan pendapatan yang mereka terima. Hitung panjang mereka mengusahakan pada kadar satu ekar dengan sewa, dengan urusan penanaman dan sebagainya

yang pada masa ini dibuka kepada petani-petani. Tetapi bantuan-bantuan itu mengikut cara lama yakni mengikut nilai yang dinilai oleh Pemungut Hasil Tanah melalui geran yang ada. Jikalau diluluskan setelah diper-setujui daripada Juruteknik Pertanian tempatan untuk memajukan tanah dalam segi pertanian cuma dapat diluluskan 60% sahaja daripada nilai tanah itu. Oleh yang demikian, saya mencadangkan supaya nilai ini dinaikkan daripada 60% kepada 90% kerana bahan-bahan impot pertanian ini untuk memajukan tanah bukanlah murah. Bahkan semuanya orang tahu bahawa bahan-bahan ini harganya mahal.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan pentadbiran bagi tiap-tiap daerah, saya suka-lah menyarankan kepada Dewan yang mulia ini supaya tiap-tiap pegawai diberikan kursus-kursus khas yakni pegawai-pegawai ini biarlah berminat, berdidikasi bersemangat untuk membantu penduduk-penduduk luar bandar. Bukanlah sekadar pergi melihat pergi menyaksi, turut hadir dalam upacara-upacara rasmi di setengah-setengah tempat itu. Dan berilah pegawai-pegawai ini garis panduan, cara-cara supaya tugas yang dijalankan itu dapat menarik minat daripada penduduk-penduduk di luar bandar. Bahkan ada di antara penduduk-penduduk luar bandar menyatakan tidak payahlah kita pergi pejabat. Lebih senang jumpa petition writer atau jurutulis yang di bawah pokok itu sahaja. Jadi bila jumpa jurutulis di bawah pokok ini, tentulah kena wang perkhidmatan sekurang-kurangnya \$10. Jadi ini merugikan. Kadang-kadang sekali pergi tidak jumpa. Dua kali pergi tidak dapat. Tiga kali pergi mungkin timbul satu perasaan daripada petani-petani ini ataupun kepada rakyat yang memerlukan khidmat nasihat daripada pegawai-pegawai.

Tuan Yang di-Pertua, pegawai-pegawai yang mempunyai semangat dedikasi dan sebagainya kepada satu-satu tempat patut diberi penghormatan, bukan diberi bintang — tidak payah, beri mereka ini peluang memperluaskan pengalaman, pengetahuan mereka keluar

negeri, janganlah pilih orang ibupejabat sahaja, pilihlah orang yang betul-betul tahu-kan masaalah rakyat yang benar-benar bekerja bertungkus-lumus untuk kepentingan rakyat. Dengan cara ini saya rasa adalah satu daya penarik, daya penggalak kepada pegawai-pegawai yang akan memberikan perkhidmatan kepada rakyat luar bandar, sekurang-kurangnya ada di antara mereka itu terpilih dari satu-satu jabatan untuk mengikuti kursus dan penerangan ataupun membuat lawatan ke luar negeri. Saya rasa ini lebih baik.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada itu kemudahan-kemudahan pelajaran yang ada di luar-luar bandar saya rasa setakat yang ada pada hari ini bolehlah dibanggakan. Namun demikian, ada lagi tempat-tempatnya yang pegawai pelajaran, pengelola atau guru pelawat tempatan tidak pernah pergi ke sekolah itu. Sebagai contoh hendak menyeberang sungai tidak hendak dan di sebelah kiri tebing sungai itu banyak sekolah yang tidak pernah dilawat. Pendekata ada di antara sekolah itu sudah dua kali mengalami malapetaka banjir tidak pernah dicat, tidak pernah diperbaiki, bahkan bangku-mejanya semua boleh dikatakan mengikut daya usaha guru-guru itu sahaja. Jadi di dalam Dewan yang mulia ini ingin saya sampaikan tahniah yang setinggi-tinggi kepada guru-guru yang begitu sanggup berkhidmat walaupun menempuh sungai dan kadang-kadang ketika banjir pun mereka menyeberangi juga. Tetapi patutlah tempat mereka bertugas ini diperbaiki, bukan berkehendak air-conditioned dan sebagainya dan sekolah-sekolah yang ada kalau tidak hendak buat baharu pun tidak mengapa, tetapi hendaklah dipinda supaya tidaklah seperti kotak, tidak ada jendela. Ertinya sekolah itu merupakan sebuah kurungan dan ada berpintu kecil. Jadi saya tidak tahu di mana silap dan siapa yang membuat pelan, kerana sekolah-sekolah yang seumpama ini bila panas, alhamdulillah cukup panas, dan selepas rehat murid-murid tentulah masuk balik dan keadaan bau sudah berubah. Dengan demikian tentulah semangat yang tinggi

kepada guru-guru tadi sudah turun sedikit. Di samping kemudahan-kemudahan tempat belajar yang baik patut juga keselamatan bangunan itu perlu diperhatikan dan diperbaiki. Seumpamanya ada sekolah-sekolah ataupun asrama-asrama yang tidak berpagar seperti di Ipoh ada sebuah Asrama Puteri bagi pelajar Tingkatan I hingga Tingkatan V dan mungkin pada tahun yang akan datang Tingkatan VI. Sedangkan berpagar ada orang yang tidak berkenaan masuk, inikan pula tidak berpagar tentulah kawasan yang terbuka ini mudah dimasuki oleh orang-orang yang tidak bertanggungjawab dan mereka yang nakal melakukan kenakalan mereka di tempat yang tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Kesihatan yang mengambil berat di dalam memperbaiki taraf kesihatan penduduk-penduduk luar bandar. Tetapi yang menjadi masalah yang dihadapi oleh pekerja-pekerja di dalam Kementerian ini ada di antara mereka itu tidak duduk di kawasan Pusat-pusat Kesihatan kerana ketiadaan rumah. Jadi tentulah mereka ini menghadapi kesukaran di dalam kehidupan keluarga mereka. Oleh itu patutlah pihak jabatan yang berkenaan mengambil perhatian supaya tempat-tempat kediaman yang sesuai perlu diberi kepada mereka itu. Selain daripada itu Kementerian Kesihatan juga ada mempunyai pejabatnya untuk rawatan pembasmi malaria. Syukurlah sehingga ini di luar-luar bandar terutama di kawasan saya telah dapat diatasi dan tidak ada berlaku lagi. Tetapi bagaimana dengan nasib pekerja-pekerja ini, kerana rancangan ini merupakan rancangan sebagai pekerja sementara, sedangkan mereka telah memberikan perkhidmatan kepada rakyat, dan kepada negara ini antara 5 hingga 10 tahun. Di waktu yang akhir ini mereka telah menerima notis dari sebulan ke sebulan dan mungkin pada akhir tahun ini mereka tidak diperlukan lagi perkhidmatannya. Jadi adakah Kementerian ini hendak biarkan sahaja mereka itu lepas bebas sedangkan mereka ini berkeluarga, mempunyai isteri dan anak-anak yang bersekolah

dan yang masih kecil. Oleh yang demikian, saya merayulah kepada Kementerian yang berkenaan supaya pekerja-pekerja sementara yang ada di dalam Kementerian Kesihatan ataupun mana-mana Kementerian diserapkan ke jawatan yang tetap bagi membolehkan mereka ini memberikan perkhidmatan yang lebih selamat, yang lebih baik dan menjamin akan kebaikan perkhidmatan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya suka-lah menyatakan di dalam ucapan Belanjawan yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri untuk memberikan bekalan air, letrik dan jalan. Tetapi yang menjadi masalah di kawasan yang saya wakili pejabat daerah ada dua, tetapi di satu kawasan lagi ditadbirkan oleh tiga pejabat daerah, manakala peruntukan yang diterima oleh pejabat daerah yang mana wakil rakyatnya tidak hadir ataupun tidak dijemput maka pengendaliannya tidaklah dimasukkan dalam rancangan. Contohnya, saya boleh beri seperti di kawasan Kota Setia, kawasan ini hampir dengan laut tentulah masalah ini berkehendakkan air.

Musim panas yang baru lalu terlalu teruk mereka ini untuk mendapatkan air bahkan mereka sanggup setengahnya ada membeli air daripada Bagan Datuk pergi menyeberang, satu tin 50 sen ke \$1. Kawasan ini dikendalikan oleh Jabatan Kerjaraya Dinding dan perkara bekalan ini telah dibangkitkan melalui Mesyuarat Jawatankuasa Tindakan Daerah Perak Tengah. Pihak Kerajaan dengan daya usahanya telah menghantar bekalan dengan cara lori. Jadi bekalan cuma dapat dihantar lebihkurang sebulan, selepas itu tak ada balik bekalan itu. Mengikut kenyataan daripada pemandu lori itu, dia kata:

Hari ini ialah hari penghabisan dia hantar air, besok tak ada. Fasal apa? Tak ada arahan. Mungkin perbelanjaan ataupun kewangannya telah habis. Oleh yang demikian, saya merayu kepada pihak Kementerian yang berkenaan supaya kawasan-kawasan yang letaknya di tepi laut ataupun di kawasan persawahan ataupun hendakkan lebih senang lagi peruntukan yang akan diluluskan sebolehnya hantarlah ke daerah supaya dapat

diperbincangkan bersama dengan Jurutera Kerja Air Daerah. Selalunya mengikut amalan dihantar ke negeri, dan negeri tentulah mengagih-bahagikan mengikut keadaan, biasanya ada kawasan-kawasan yang tidak banyak mendapat peruntukan.

Tuan Yang di-Pertua, demikianlah juga dengan bekalan api elektrik. Bila kita kemukakan pihak daerah mengatakan kita boleh buat, tetapi kita tidak lagi menerima peruntukan walaupun pihak daerah dan negeri telah meluluskan supaya projek tersebut dapat dilaksanakan. Jadi di manakah salah dan silapnya. Dapatlah sekiranya Yang Berhormat Menteri yang berkenaan memberikan penjelasan supaya keadaan ini dapat diatasi.

Dalam hubungan ini kawasan-kawasan yang dikendalikan oleh pihak Lembaga Letrik Negara agak mudah mendapat perundingan dan mendapat persetujuan tetapi kawasan-kawasan yang dikendalikan oleh Syarikat Kinta Letrik Distribution yang beribu pejabat di Ipoh susah mendapat rundingan bahkan sebarang permohonan mestilah dikemukakan dengan pelan dan di mana kehendak dan sebagainya. Jadi kalau dengan cara inilah pihak penduduk di luar bandar, terutama di satu-satu kampung akan menghadapi kesulitan kerana di kampung-kampung tidak ada peruntukan untuk membeli pelan yang sukataannya disesuaikan oleh pihak Syarikat tersebut. Dengan demikian dapat kiranya diperbetulkan di mana-mana rancangan yang diluluskan diminta melalui tindakan daerah, pihak tersebut hendaklah membuat kajian dan menganalisa dan menyediakan rancangan dan mengemukakan supaya dapat diluluskan oleh pihak Kementerian yang berkenaan.

Dengan itu, Tuan Yang di-Pertua, saya lagi sekali menyokong peruntukan Anggaran Belanjawan untuk tahun 1978 ini.

6.26 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk meng-

ambil bahagian dalam perbahasan keatas Budget tahun 1978.

Tuan Yang di-Pertua, apabila Budget tahun 1978 dibentangkan semua orang mengagak bahawa Budget ini akan jadi satu "Budget pilihanraya" dan adalah benar apa yang disangkakan Budget tahun 1978 yang dibentangkan di Dewan ini pada hari Jumaat lalu ialah satu Budget pilihanraya atau Election Budget.

Masalah dengan Election Budget di mana gula-gula diberikan ialah selepas pilihanraya bukan sahaja gula-gula ditarik balik tetapi ubat-ubat yang pahit (bitter pills) akan diberi untuk membayar harga gula-gula pilihanraya ini. Satu pengkajian yang lebih dalam Budget tahun 1973 menunjukkan bahawa gula-gula yang diberi oleh Budget ini ialah untuk mereka yang berada, mereka yang kaya dan bukan untuk orang yang miskin dan mungkin semua gula-gula ini untuk orang yang kaya, orang yang berada akan dibayar oleh orang yang miskin selepas pilihanraya seperti cukai impot untuk benda-benda emas, diamond, jewellery dan precious stones dipotong dengan 10% dan bukan itu sahaja, cukai jualan ke atas barang-barang ini pun dipotong daripada 10% kepada 5%. Gula-gula pilihanraya semua ini bukan untuk orang miskin tetapi untuk orang yang berada. Benda-benda mewah (luxuries) yang lain seperti beg-beg golf, satu permainan Yang Berhormat Menteri-menteri dan orang-orang yang berada, kamera, leather products termasuk benda-benda atau barang-barang pakaian atau accessories yang dibuat dari leather tetapi bukan pakaian-pakaian, baju-baju yang biasa.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Masa sudah cukup. Yang Berhormat boleh sambung esok.

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Mesyuarat ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang hari esok, 1hb. November, 1977.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.